

RESSO

DE CAMPOS

REVISTA MENSUAL

Any 3, Núm. 23 - Setembre 90 - 200 Ptes. (I.V.A. Inclòs)

✕ SI AGAMA DESAPAREIX,
QUI SOBREVIURÀ ?

✕ I DEL TRUI ECONÒMIC
A L'AJUNTAMENT?:
NI PIU !

✕ FOTOS TORRENTADES
'89 I '90.

✕ L'AMBULÀNCIA
VA TORNAR A FALLAR.

✕ FESTES DEL REDOLET.

✕ ENTREVISTA:
JOAN DE SON GRAU.

✕ AQUESTA EN TÉ 4 MÉS.

RESSÒ

Revista mensual
ANY 3
Setembre 1990

Edita: Obra Cultural Balear de Campos
Informació i Correspondència:
Apartat de Correus Núm. 40 - CAMPOS
Coordinador: Joan Adrover i Mascaró
Coordinador Fotografia: Fotos Vidal

COL.LABORADORS:

Pere Adrover
Miquel Adrover i Monserrat
Miquel Adrover i Mascaró
Xesc Adrover
Damià Andreu Verger
Toni Amengual
Flo Combis
Sebastià Covas
Joana Dora
Damià Huguet
Joan Juan Pons
Clementina Kokkelink
Josep Lladó
Jaume Lladó
Cosme Mas
Gori Mas
Magdalena Mas
Joan Monserrat
Miquel Monserrat
Pere Ollers
Antònia Serra
Antònia Sitjar
Núria Vives
Sebastià Moranta
Magdalena Juan
Guillem Mas i Forteza
Apol·lònia Vanrell
Pep Barón
Monserrat Alcaraz
Antoni Ginard
Arnau Perelló
Francesc Miró
Josep Antoni Sala

Subscripció: 2.200 Ptes. anuals
Preu d'aquest exemplar:
200 Ptes. I.V.A. (Inclòs)

Dipòsit legal: PM.951-1988

Maquetatge i Impressió:

A ADROVER - CAMPOS
Tel. 65.02.02

L'equip de Ressò vol posar de manifest, una vegada més, que només s'expressa la seva opinió als articles signats per la Redacció i per l'Editorial. Els altres són d'exclusiva responsabilitat dels autors, que exerciten el dret constitucional de la llibertat d'expressió mitjançant la Revista Ressò.

CA'N MELERO

- Fruita i Verdura
- Pollastres a l'ast
- Fruita seca
- **NOVA SECCIÓ:**
- Productes de dietètica i alimentació natural.

Carrer Ferrocarril, 1 - Tel. 65.06.30 - CAMPOS

SYP

**SERVEI I PREU
SUPERMERCATS**

**GRAN ASSORTIMENT
EN LES NOSTRES SECCIONS DE:
Carnisseria • Xarcuteria • Fruita • Peix congelat**

Carrer Nunyo Sanç, S/n. • Tel. 65.06.83 • CAMPOS

BASES DEL CONCURS RESSÒ:

- 1.- Cada exemplar de RESSÒ està enumerat a la part superior dreta d'aquesta pàgina.
- 2.- Dia 2 d'Octubre farem un sorteig davant notari i donarem a conèixer el número guanyador amb l'edició de RESSÒ del mes d'Octubre.
- 3.- La persona que tingui la revista amb el número premiat, tindrà dret a 10.000 pessetes en productes dels dos comerços anunciats a aquesta pàgina.
- 4.- El guanyador haurà de presentar l'exemplar de RESSÒ amb el número premiat al Bar Turisme (Plaça dels Tres Molins) abans de dia 9 de Novembre.
- 5.- Si, per qualsevol motiu, no compareix el guanyador, repetirem el sorteig amb els mateixos comerços.

El sorteig fet de Setembre va donar guanyador el:

N.º **114**

Per tant, el posseïdor de l'exemplar de RESSÒ edició d'Agost (N.º22) marcat amb aquest número, pot passar pel BAR TURISME, Plaça dels Tres Molins a recollir el premi. El RESSÒ premiat s'ha de presentar abans de dia 11 d'Octubre.

Portada: FOTO VIDAL

CRISI, CRISI, CRISI.

Crisi, i greu, a Agama. Crisi al Golf Pèrsic. Crisi al mercat de carburants, (enguany encara veurem la benzina a 100 ptes.). Crisi ecològica, amb centenars de dofins morts a la nostra Mar Mediterrània. Crisi de recursos hidràulics, amb pobles mallorquins a punt de restringir el consum d'aigua potable. Crisi a les dues indústries mallorquines més importants: l'agricultura i el turisme. Crisi al mercat de la tàpera, de l'ametla i de la garrova. Crisi en les relacions humanes . . .

Et giris cap a on et giris tothom t'envesteix amb aquesta paraula a la boca: **crisi**.

Tant de parlar de crisi pot dur-nos a creure que tot és a punt de fer un esclafit: les valors humanes, els comportaments socials, els recursos naturals i econòmics, etc. I la conclusió pot ser desànim, el poc coratge per enfrontar-se cada dia amb la vida, la pèrdua d'il·lusions per les quals seguir lluitant.

No sabem quin futur ens espera, però podem estar convençuts que aquest futur serà molt diferent i millor que aquest present, si cadascú de nosaltres sap **ocupar amb dignitat** el seu lloc dins la societat. Acceptam que aquesta recomanació és molt abstracta, però creim que és fonamental. Tothom té una idea, un concepte del que vol dir dignitat. El que ens sol fallar és la **voluntat d'exercir el dret** que tenim a ser tractats dignament. I aquest tracte digne l'hem d'entendre tant a nivell individual com col·lectiu. En concret a Campos sembla que hem donat el coll a què ens tractin com si fóssim persones de categoria inferior. La manca de planificació que ha caracteritzat la nostra administració municipal els darrers dotze anys ens ha duit a patir una situació social i

econòmica que no es correspon gens amb la que es mereix un dels pobles més feiners de Mallorca.

La Residència per a la gent major està pràcticament acabada. Ara bé, qui sap quan podrà començar a funcionar? I com podrem accedir als llocs de feina que generarà? I com s'administrarà? I quins criteris d'admissió la regiran?

Una torrentada un poc més grossa que la de dia 26 d'agost i mig poble quedarà inundat. Qui s'ha preocupat que això no passi? Qui és el responsable que els avencs i les parades estiguin inutilitzats?

El sector lleter és a punt de fer ull. Què fa el nostre Ajuntament? I la Conselleria d'Agricultura? I el Govern Balear?

Per què l'ambulància de Campos i el metge de guàrdia no eren a atendre l'accidentat de la carretera de La Ràpita dia 26 d'agost?

Per què el camió de bombers de Campos no funciona i un campaner que té foc a un sementer ha de pagar 60.000 ptes. (seixanta mil) perquè els bombers de Lluçmajor li apaguin el foc?

Per què la droga circula tranquilament per alguns llocs públics de Campos?

Per què, per què i per què? Per culpa nostra. Per culpa del poble mateix. Per no saber, ni voler, organitzar-nos de forma efectiva per exigir de la nostra administració pública un tracte digne. Realment els nostres "poders públics" es mereixen un homenatge per haver sabut actuar tan malament de cara al poble i tan bé en benefici propi. I allò més ridícul és que el poble, fotut i banyut, segueixi inconscientment fent el joc a una administració llastimosa, ineficaç i increïblement astuta.

Clínica **Veterinària**

C/. Nicolau Oliver Fullana, 1 - Tel. 65.07.31 - CAMPOS

***VACUNES**

***RAIGS X**

***CIRUGIA**

HORARI: Dilluns a Divendres, de 16'30 a 20 h.
Dissabtes, de 10'30 a 12'30 h.

PERRUQUERIA I ESTÈTICA

Carrer Santa Bàrbara, 2 - Tel. 65.21.28
07630 CAMPOS

Lletres a la tieta

Campos, setembre 90.

Benvolguda tieta, esper i desig tot el de sempre, les gràcies no es mereixen.

Idò sí, vós, un altre any hem deixat les festes endarrera i ens disposam a passar les darreres escomeses de la calor sense massa eufòria. No són berbes, no! la cosa va de malament a pitjor. A tot el merder de les tàperes, ametles, aigua podrida i altres desgràcies, s'hi ha hagut d'afegir la fallida d'Agama, cosa que, no per esperada ha empenyat manco. Ara ningú no sap què passarà, de moment a esperar que ja hi estam avesats, és una de les coses que els pagesos han hagut d'aprendre a fer i, ja ho diu la dita: "qui no té que esperar!", però n'hi ha una altra que diu "qui espera desespera" i ja ho podeu veure, entre una cosa i l'altra, ara diuen que és qüestió de veure cap a on corre el cop i qui més en surt nafrat.

Les festes no han tengut l'espira suficient per fer callar els molts rebumboris destapats darrerament:

- Enguany els "xiringuiteros" n'hauran arreplegats més que mai de duros, almanco en proporció a les despeses realitzades (tanta sort que n'hi ha una de cosa que va bé!).

- L'enrenou de la sala segueix essent matèria desconeguda per la gran majoria dels campaners (quin enrenou?).

- La gent (alguna almanco) es demana que hi fa l'oficina de TIVE a la "casa de cultura" quan aquest lloc ha estat vetat a diferents organitzacions i entitats d'àmbit local (què has dit que era la TIVE?).

- La igualtat d'oportunitats de tots els ciutadans (és a dir: campaners) tantes vegades qüestionada i de la que, segons diuen, ben aviat en tornarem tenir mostres (les quínieles ja es poden lliurar).

Hi ha persones que tenen una especial habilitat per viure d'esquena a la realitat; amb això de moment s'ha aconseguit conrar el desànim, el passotime i la incredulitat, sembla com fot qui fot.

No és possible creure que uns focs, per bons que siguin, puguin fer oblidar.

La gent bada la boca per un moment, però l'endemà dematí, quan l'olor de pólvora ja és espargida, tornen al present i veuen que els seus no en tenen massa de sortides i que les oportunitats que se'ls brinden no són les mateixes que tenen els fills, nebots, gendres, néts, germans o coneguts d'altri. Potser la tal TIVE sigui una bona cosa (?), ben segur que n'hi ha d'altres més necessàries. Hi ha una cosa que es diu ordre de prioritats i que a Campos es desconeix; ja no parl de normalització lingüística, ni del canvi dels noms dels carrers, ni de si m'agrada o no que es dediqui una placeta a un conegut gallec.

No sempre són coses de gran transcendència, però que cal replantejar-ne algunes és obvi; des de la plena transparència municipal fins a una cada vegada més necessària reforma circulatòria i passant pel servei d'ambulància, per la ubicació de la consulta d'un metge al primer pis de l'ambulatori quan la gent que hi sol anar no destaca precisament per bona cama, per l'enllumenat públic dels nostres carrers, una volteta basta per adonar-se que ni els burundians ens deuen envejar gaire. Tampoc no podem oblidar que el camió de bombers de la vila, com a molt, pot servir per a això i no per altres tasques que darrerament i amb una poca molta esgarriant se li han volgut encomanar.

De l'aigua que passa per dins el poble no en parlem, altra vegada se'ns ha posat un nus al coll. El mal és el mateix de sempre, la rojor del brou ens indica on és; diuen que un ase no ensopega dues vegades amb la mateixa pedra, aquí arribarem a perdre la pell dels genolls de tant de fer-ho. La gent ha de fer servir qualsevol artilugi per impedir l'entrada de l'aigua a ca seva. Plogudes com la de diumenge en feia sovint altre temps no massa llunyà i el perill era menor.

Sobre les festes dues pinzellades. Hi ha hagut de tot, bo i no tan bo, xerec i no tan xerec. Per a mi hi ha tres coses molt significatives: varietat, un grup de gent totalment oblidat i un de ben afavorit i la poca adequació dels horaris i de les jornades a la gent que malhauradament no pot gaudir de vacances.

Bé tieta, torna estar ennigulat i la gent no està tranquil·la, recorda com l'any passat, pels mateixos dies, i abans de fer el desastre, ja havia avisat un o dos cops, no en mancaria d'altra!

Quan el termini per arreglar el mal de l'any passat acaba aquests dies, haver de tornar a començar, cosa que alguns han hagut de fer, fa molta peresa. Esperem que tot acabi amb el de diumenge 26 i puguem començar la tardor amb un panorama un poc millor que el de la darrera. Adéu tieta i que el silenci que arriba a La Sala s'extengui pels nostres carrers durant la nit.

A reveure!

UEN QUE . . . DIUEN QUE . . . DIUEN QUE

- Feia exactament quatre anys que les Festes de la Mare de Déu d'Agost no sortien tan lluïdes. Per què deu ser?

- Per primera vegada en X? anys l'Ajuntament de Campos es decideix a promocionar la investigació sobre temes campaners, publicant l'obra *Monuments Prehistòrics de Campos* de Joan Vidal Ollers.

Tindrà continuïtat aquest suport a les lletres i a la cultura? o serà l'ou d'En Colom?

- Les verbenes enguany es varen buidar més prest que els altres anys. Hem de donar l'enhorabona a l'Ajuntament perquè els veïnats de la Plaça de Sa Creu poguessin dormir. Això de deixar aquell contenidor just devora el rotlo del

ball, que feia aquella oloreta tan encisadora va esser una mesura ultraefectiva per enviar la gent a jeure prest.

- Un any després de la torrentada encara no han enllestit les obres. Sense anar més enfora, "Es Torrent des Carnatge", que va del Camí de Son Xorc cap a la carretera de Santanyí encara està embosat i ple de pedres. A causa de la pluja de dia 26 els sementers tornaren a parèixer la mar. Els veïnats estaven cansats de dir-ho a l'Ajuntament, però com a contesta només rebien promeses i cap solució ni una. Pareix que a la segona anirà la vençuda.

- La Direcció General de Joventut ha intentat fer-se amb el control dels camions de Cala Murta, però no ha aconseguit entendre's amb

la Fundació Rotger Villalonga.

- El Sr. Sebastià Roig, 2on. batle sí que va banyar-se, i de valent, el dia de la torrentada.

- Anava també amb el camió dels bombers, un altre moment.

- També, col.laborà en Guillem de Sa Canoveta.

- Es d'agrair, que almanco n'hi hagi alguns de polítics en aquests moments de feina.

- La fàbrica de Les conserves tanca i deixa més de 10 treballadors fora feina.

- Alerta si calau foc i heu de mester els bombers. Com que els nostres no funcionen, les factures dels altres pobles fiblen.

- Amb tots els problemes de la llet, els qui estan

més tranquils són els grossos, els senyors. Quina la deven tramar?

- Ja ho va predir en Notradamus: Mallorca, a final, del segle XX serà com la Cuba d'abans d'en Fidel: Un gran sanatori psiquiàtric per als estrangers que vendran a curar-se les neures i els estressos, mentre els mallorquins els fregarem els plats, els farem el llit i els cuidarem els jardins.

- El Jutge de Campos Joan Molina i Puigserver ha estat nomenat director del Col.legi de "Es Pinaret".

- L'abominable home de les neus cerca un altre Himalaya per devers el Govern Balear. Hi trobarà suficient quantitat de neu com va trobar per devers l'Ajuntament?

La llengua,
feina
de tots

MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ
MIQUEL LLADÓ

Avda. La Verge, s/n. - Tel. 65.06.75

FLOR
PERRUQUERIA I ESTÈTICA

**HOMES
I
DONES**

TRACTAMENT
D'ACNÉ JUVENIL

Carrer Nou, 53 - Tel. 65.08.25
07630 CAMPOS

COMPRA VENDA
COTXES D'OCASIÓ

TOMÀS RIGO VICENS

Nunyo Sans, 26
Tel. 65.24.22

Part.: Tel. 65.05.39
07630 CAMPOS

Cartes dels lectors.

A tots els campaners.

Després d'haver tornat viure unes Festes d'Agost com cada any, i amb això ja ho he dit tot, he tengut la necessitat d'escriure els pensaments que vaig tenir pocs dies després de passades les nostres "Festes".

Segons diuen les estadístiques el 99% de campaners som catòlics. I això, a part que la gent d'aquest poble sigui molt o poc "practicant", hauria d'implacar uns compromisos mínims. Vull dir que està molt bé això de batiar els infants, però i després què? Som solidaris amb els nostres germans? Estimam el proïsme? Defensem la justícia social enfront de la hipocresia del nostre sistema social? Pensa tu! La insolidaritat podria ser la divisa que caracteritza més clarament els fills de la "Santa Mare Església!" Ja sé que molts dels qui llegeixin això se'n fotran, però m'és igual. No ho escric per a ells. Ho escric per a aquelles o aquells

que, junt amb mi, senten vergonya d'això que ara exposaré.

Sabeu quants de milions es varen gastar al nostre poble en l'organització d'aquestes festes? Jo no. Ni m'importa. Només sé que varen ser molts. I si a aquests milions invertits en divertir i tenir content el poble de Campos hi afegim els gastats durant aquest estiu als 50 altres municipis de Mallorca ens donarà una xifra que, segur, ultrapassa els 500 milions de pessetes. Ara ve la meua reflexió: és moral gastar aquesta quantitat de doblers públics en festes, la major part buides de sentit, quan aquests doblers són els qui fan falta per salvar la vida de milers de nins cada any? No vull entrar en estudis econòmics ni socials sobre el nombre de morts al món cada any per manca d'aliment i d'assistència sanitària, però tots ja m'enteneu. No seríem una mica més persones -no parlem de creences religioses- si una vegada (repetesc: UNA VEGADA) en la vida dedicàvem un 20 o

un 30 per cent del pressupost de les nostres festes a qualche cosa que valgués la pena i estàs plena de sentit? No vull donar cap idea concreta, però pens en canalitzar un bon grapat de milions de pessetes cap a països on un ninet se salva de la mort amb mil duros al mes. Organitzacions per distribuir els doblers honestament n'hi ha un caramull. Només manca que un grup de campaners tenguí la vergonya de reconèixer que mentre aquí passam les vetllades badant davant d'una orquestra i unes artistes de cabaret, a unes poques hores d'avió milers de cors deixen de bategar després d'haver pogut viure només unes setmanes en aquest món insolidari.

No puc imaginar-me que pugueu dormir tranquils després de llegir aquests plantejaments.

Catalina.

ESCRIT DE PROTESTA CONTRA ELS ORGANITZADORS DE LA GIMCANA - 90

Referent a la Gimcana-90 celebrada dimecres, dia 15 d'agost, amb ocasió de les Festes de Campos, volem fer pública la nostra protesta pel fet que hem pogut constatar personalment com un considerable nombre de components dels diferents equips -ometem noms- eren conscients del contingut d'alguna i, fins i tot, de diverses proves.

Volem remarcar que no llevam el mèrit als guanyadors i que aquest escrit no és una protesta en contra de l'actuació de la pròpia organització el dia de l'esdeveniment -que va ésser bastant eficient-, sinó que és una protesta contra els propis organitzadors en particular (tot i sense generalitzar) i gent propera, que resalta una **manca de solidaritat** respecte als altres participants.

Sabem que és pràcticament impossible que els responsables sien del tot **imparcials**, però trobam que en una ocasió

puntual com és la GIMCANA-90 no és el moment de fer prevaler les amistats i coneixences sobre el correcte i just desenvolupament de la prova.

Per tal d'erradicar aquesta manca absoluta de respecte mutu i de sentit democràtic que aquesta prova comença a evidenciar darrerament, demanam més responsabilitat i més imparcialitat als organitzadors, a fi d'aconseguir una competència més lleial.

MABRE TEAM

Joieria - Rellotgeria
SANT JULIÀ
Joies *Fuscai*

C/. A. Vives, 26

CAMPOS

Tel. 65.11.70

DISTRIBUCIONS

MIQUEL MAIMÓ OLLERS

- Cerveses San Miguel i Kronenbourg
- Llet Agama i Asturiana
- Aigua Font Sorda
- Conserves en general

Santa Bàrbara, 12 - Tels. 65.25.32 - 65.07.38
07630 CAMPOS

Cartes dels lectors.

LA INTENCIÓ ÉS D'OFERIR, NO D'INTERFERIR.

Quan un grup de gent es reuneix per fer feina en un projecte desinteressat, de caràcter no lucratiu, amb la intenció de fer una aportació positiva al seu poble, per millorar-lo, simplement perquè se'n preocupa, com és el cas de qualsevol agrupació o associació esportiva, cultural, lúdica, etc... de la vila, segurament no pensa que pugui perjudicar ningú, ans el contrari.

Quan s'embrèn una iniciativa d'aquest tipus -encara que els campaners no som massa participatius-, s'espera que la gent, com a mínim, l'accepti, hi vegi una aportació bona per al poble i, en el millor dels casos, que en tregui un profit. Si no és així, que actui amb indiferència, que faci com que no existeix i que deixi fer feina per als que l'aprecien. Tan bé mai.

Però definitivament hem de reaccionar davant l'intent d'anul·lar la tasca que es realitza, (repetim-ho, la intenció és en bé de tothom en general, aguts i poc

aguts, agraïts i desagraïts), sense un motiu clarament justificat o, si més no, sense mirar de parlar i solucionar el que sigui de la millor manera possible, la qual cosa implica bona educació i un pelinoll d'ètica.

Tota això ve a conte dels problemes que, des de fa un temps, tenim la gent que feim feina a l'emissora local, Call Vermell Ràdio, a causa d'unes interferències, suposadament provocades pel nostre emissor a l'aparell de televisió d'un dels veïnats del local de la ràdio, que, com ja sabeu, és ubicat al carrer Síquia sense número.

I parlem d'un sol dels televisors perquè no hem rebut cap altra queixa de ningú.

Sigui així com sigui, creim que és fàcil de solucionar i, de fet, un tècnic, amic nostre, ens ha fet el favor de revisar el nostre emissor per si hi havia cap deficiència. Assegura que ho tenim bé i que el defecte pot ésser en qualque receptor de televisió, en particular.

Malgrat tot, nosaltres, com tothom, ens podem equivocar, això sí, però, si és així, ho volem solucionar amb bones

sense coaccions de cap tipus ni amenaces de denúncia, ni havent d'escollar bajanades com: "lo meu és més important".

Que interferim el partit de la selecció espanyola en el televisor d'un local públic i perjudicam l'amo perquè els clients no ho suporten i se'n van? ... Idò ho parlem... Però bé.

Perquè la denúncia d'una entitat pública com Call Vermell Ràdio a les persones que fa menys por és a les que hi treballen. Sap greu, però doblar no n'hi perdrem cap.

Potser pensareu: "Aquests de la Ràdio ja hi tornen a ser. Sempre es queixen". Però és que aquests de la Ràdio ja fa uns quants anys que s'hi peguen i els agradaria veure, si més no, que la seva tasca té una continuïtat, que hi hagi més gent que s'hi animi i que hi vulgui treballar. No és només per nosaltres, els que hi som ara, que ja tenim el cuïro gruixat, és per la gent que s'animaria a posar-s'hi i no ho fa perquè "no va d'embulls".

CALL VERMELL RÀDIO.

Als lectors de RESSÒ:

L'altre dia, quan llegia l'exemplar de Ressò del mes passat vaig reparar en la carta que sobre música va escriure la jove campanera Joana LL. A. i em vaig sentir impulsat a replicar-la, ja que, segons la meua opinió, aquesta senyoreta diu un doi com unes cases.

Em refereix, en concret, a quan tracta de "coses superficials" la música per sí mateixa, si no té una bona lletra que l'acompanyi. Jo crec, Joana, que el que és superficial és fixar-se només en la lletra. És trist dir-ho, però encara queda molta gent com tu que, per falta d'una cultura musical prou sòlida, no són capaços de veure tota la càrrega comunicativa que té la música per sí mateixa. La veritat és que si darrere la peça hi ha un bon compositor, la lletra no toca ésser necessària, ja que la música per ella mateixa

teixia ens comunica tota una sèrie de sentiments o de vivències de l'autor que, malauradament, no tothom és capaç d'entendre, al contrari del que succeeix amb la lletra, que, normalment, pot ésser entesa per la gran majoria de la gent que entén l'idioma en què és cantada.

El que passa és que la majoria de músics moderns fan una música buida, sense sentiment i, clar, si darrere no hi ha una bona lletra la cançó queda coixa, no comunica res, no hi ha qui l'entengui; però hi ha una altra música que sí que expressa qualque cosa per ella mateixa.

Joana, has escoltat mai En Bach o En Mozart? Supòs que no, perquè si ho haguessis fet no tractaries de superficials el ritme i la melodia. I no només són els compositors clàssics els que són capaços de comunicar a través de la música, també hi ha compositors moderns que encara ho fan, malgrat ja no

en quedin massa. Prova d'escollar En Mike Oldfield, Led Zeppelin, Deep Purple o En B. B. King. Quan ho hakis fet veuràs que, malgrat no entenguis la lletra de les cançons, sí entindràs el seu missatge.

Jaume E. R

La llengua,
feina
de tots

Idò no, el nostre Magnífic Ajuntament no ha tengut cap resposta per a les preguntes que RESSÒ li va fer el mes passat, referent a un possible truí econòmic a la nostra administració econòmica de la Plaça Major. Per si qualcú no se'n recorda, repetirem les preguntes que no han tengut resposta.

1.- És ver que al nostre Ajuntament s'han destapat moviments de fons públics que podrien ser delictius?

2.- Quines mesures ha pres el nostre Consistori davant aquestes possibles malversacions de doblers públics?

Ara només queda donar les gràcies al Batle i companyia pel seu "silenci oficial" i desitjar-nos que qualche dia siguem administrats per gent més capacitada . . .

AIXÒ NO HA DE TORNAR PASSAR! EXIGIM UNS SERVEIS SANITARIS DIGNES!

Avui m'agradaria més no haver d'escriure o, més aviat, poder donar una ditada de mel als responsables de la cosa pública. Però no podrà ser així. Els fets són massa sagnants, massa desagradables, massa evidents d'una falta de servei, respecte per les persones i manca d'organització.

El diumenge dia 26 d'agost de 1990, segona "mini" torrentada, es va produir un greu accident a la carretera de Sa Ràpita, més o manco a 4 Kms. de Campos. No és hora, ara, d'analitzar ni les causes de l'accident o de la desgràcia. Cert és que els serveis d'auxili sanitari (tant metge com ambulància) no hi varen ésser, o, si voleu, que és cosa igual, hi varen ésser per casualitat -el cas del metge francès que va atendre amb tota professionalitat i vocació- o hi varen ésser MOLTTARD -en el cas de l'ambulància de

l'Ajuntament. Com en molts d'accidents, de vegades, no basta fer prest, però això no lleva l'obligatorietat de què un servei d'auxili sia així i no una altra cosa que m'estalvi de dir. I, a més a més, el conhort de la família i del poble, en veure's ben atesos és també valuós i no pot ser menyspreat d'aquesta manera.

Així mateix, això ha passat altres vegades -que tots sabem- i d'això ja n'havia parlat RESSÒ.

No m'interessa ara, i crec que no interessa a cap campaner preocupat, si és un problema de persones, d'organització, de manca de voluntat, de mala coordinació. Estic senzillament INDIGNAT de veure que ha passat en un accident dins Campos i amb un campaner mancat de l'auxili corresponent.

Al marge de les accions legals que pertanyen a la família o a qualsevol persona

interessada (recordau que existeix l'acció popular), crec que és ben hora que els campaners ens manifestem ben clarament, almanco per evitar que una cosa així torni passar. I, sincerament, crec que ja és el moment de demanar la dimissió dels responsables mentre esperam que qualcú obri o promogui una investigació.

Voldria haver expressat el sentiment més comú de tothom i, en tot cas, el suport moral a tots els afectats per les deficiències d'aquest servei de primera necessitat i, particularment, a la família Artigues-Oliver.

L'exigència d'un NORMAL i correcte Servei Sanitari per a Campos corre a càrrec de tots nosaltres. Cap càrrec públic "ens treurà les castanyes del foc".

Pere Ollers i Vives.

NOTA: Ressò convida tots els seus lectors a signar aquesta petició enviant una carta a RESSÒ (apt. correus 40) o a l'Ajuntament, on basta que hi poseu: **"Exigim uns serveis sanitaris dignes"**. Ressò els farà arribar a La Sala. O també, donau-la a qualsevol col·laborador de RESSÒ.

La llengua,
feina
de tots

Pere Ollers i Vives.

QUÈ ÉS UNA SUSPENSIO DE PAGAMENTS? ALGUNES QÜESTIONS ENTORN DE LA CRISI D'AGAMA

Només pretenim divulgar algunes qüestions jurídiques o legals que ara són d'actualitat, tristament, per causa ben coneguda, la crisi d'AGAMA. A més a més, procurarem parlar esment en certs detalls d'interès per a aquest cas.

Primer de tot, quatre idees sobre això de la suspensió de pagaments (a partir d'ara sp.):

1ª.- La sp. només pot ser demandada per empresaris, comerciants o empreses -com és el cas d'AGAMA, que és una Societat Anònima i ho demana el Consell d'Administració i la Junta d'Accionistes (per això la Junta de dia 12 de setembre és exclusivament per aprovar la sol·licitud del Consell d'Administració i per nomenar un representant legal apoderat especialment per a tots els efectes de la sp. Si la Junta d'Accionistes no ho aprova es tancarà l'expedient de sp. i possiblement es vagi a la fallida (Cast. quiebra).

2ª.- La sp. "s'inventa" -i amb motius pocs clars- per una llei de 26 de juliol de 1922 per evitar la fallida, però en realitat és una forma de fallida "especial" o bé, en molts de casos, sol ésser una passa abans de la fallida mateixa.

3ª.- La sp. és un procediment, això és, un conjunt de coses per fer de manera ordenada on intervenen una

sèrie de subjectes importants: els creditors -formant una Junta per discutir-hi el Conveni-, els interventors nomenats pel Jutge de 1ª Instància -que controlen totes les operacions des del moment d'admissió a tràmit de la sp.-, els accionistes o els seus representants i l'organització judicial mateixa -Jutge, Secretari i Ministeri Fiscal-.

4ª.- La sp. té sentit quan l'actiu és major que el passiu però temporalment això no és així o no hi ha doblers líquids per marxar. Es diu així perquè l'efecte principal és aquest, aturar tots els creditors individuals i impedir que cadascun vulgui cobrar pel seu compte intentant que tots formin una Junta per fer un Conveni entre Empresa i creditors favorable a la primera (retardar els pagaments, disminuir interessos, etc.).

Com veis la sp. és bastant senzilla en plantejament, però llavors pot complicar-se principalment si:

-Dels informes es pot treure que hi ha més passiu que actiu (més deutes): seria una insolvència definitiva, en aquest cas només si hi ha fiança o garantia de pagar podrà seguir la sp.

-Si hi ha molts de crèdits (o deutes) privilegiats (que són sobretot les hipoteques i els sous de sis mesos dels treballadors). En aquest cas, com que aquests crèdits "són davant" el Conveni es fa més difícil ja que tots els crèdits privilegiats cobraran primer. A la fallida es fa una llista de crèdits segons la seva catego-

ria jurídica. Ja aquí voldríem dir que els paguesos tenen pel lliurament de llet uns crèdits ORDINARIS NO PRIVILEGIATS i, per tant, cobraran després d'hipoteques, etc. Possiblement com ells hi estiguin la major part de proveïdors i solen cobrar d'allò que queda i a prorrata. A la vegada hem sentit a dir que hi ha crèdits hipotecaris de més de 800 milions: aquests seran els primers. Molts segurament són bancs. Aquests creditors poden no fer gens de cas de la sp., els és igual. Quan es varen signar aquestes hipoteques i per què són algunes preguntes interessants que s'haurien de contestar.

-Si el Conveni (que, dit aviat, és un Acord entre la deutora i els creditors per reduir els crèdits o deixar-los pendents durant uns anys) no s'aprova o no es forma la Junta perquè falta el deutor -el representant d'AGAMA en aquest cas- o falten creditors (cast. acreedores) -més d'un 40% del capital passiu-. En tal cas l'expedient de sp. s'acaba i els creditors podran demanar la fallida de la Societat.

Encara voldríem fer atenció a algunes qüestions:

La relació AGAMA-BLAHI. Es basa en què AGAMA S.A. posseeix un tant dels títols de propietat de BLAHI S.A., però són societats distintes amb gestions distintes. El que pot succeir és que es venguin les accions de Blahi que estan en poder d'Agama -un 50%- i se subastarien i passarien a altres titulars. Pareix, idò, que els tre-

balladors de Blahi poden romandre tranquils, almanco, en relació a la quasi fallida d'Agama.

La possible venda d'AGAMA. -La llei ja preveu que en casos d'insolvència definitiva (o sia, no provisional, que els deutes són i seran més) es pugui acordar en Conveni la venda o traspàs de l'Empresa. Es podrà fer ús d'aquesta possibilitat? Tot depèn que hi hagi un comprador que pugui assumir el deute de l'Empresa i això avui no pareix factible.

Les responsabilitats. -Si la insolvència és definitiva -com pareix que serà- sempre es fa una investigació judicial de les possibles responsabilitats dels administradors. Quins administradors hi ha hagut? Des de quan està format el darrer Consell d'Administració? Seran algunes qüestions per contemplar.

Ara l'expedient de sp. d'Agama no ha fet més que començar. Caldrà veure les següents passes: aprovació Junta de dia 12, declaració del Jutge, preparació del Conveni -autèntic plat fort de la sp.-. Si s'aconsegueix fer un Conveni hauréu de veure com queda tot. Si no s'aconsegueix, la fallida serà l'única solució i la subhasta de tot el patrimoni de la Societat el dolorós remei per cobrar, segons la llei.

La problemàtica social que això pot aportar a Mallorca està sense estudiar i, possiblement, sense més resposta que l'atur o el canvi d'activitat. La depuració de responsabilitats ja no servirà de res.

AGAMA: CRISI, PASSIÓ I MORT?

Veient com prenen les coses dins el sector lleter mallorquí, creim que el títol d'aquest article descriu perfectament l'estat actual de la central lletera AGAMA i, de rebot, l'estat de la ramaderia campanera.

També podríem haver encapçalat aquest treball amb el títol "Agama, crònica d'una mort anunciada". I és que les coses van tan i tan malament que qualsevol títol de caire dramàtic hi aniria bé.

S'ha d'agrair l'activitat que han desplegat els actuals directius d'Agama, intentant salvar allò que ja no té salvació, lluitant fins el final per aconseguir la solució més poc dolenta: la venda d'aquesta indústria.

Siaguem, però, realistes. Qui voldrà comprar Agama amb un passiu de més de 2.000 milions, si en poden construir una de nova per només 500? Segur que no podrà ser ningú del mateix sector. I si és així, i qui compri la fàbrica és aliè al sector lleter, posarem en perill el cobrament del capital endarrerit i la continuïtat de la recollida.

No sabem quines poden ser les solucions al problema d'Agama, entre altres motius perquè no tenim dades econòmiques a mà i perquè tampoc som dins el procés negociador. El que sí que volem fer és treure algunes conclusions de les circumstàncies que ens han duit a l'actual situació de crisi profunda.

1.- El conflicte d'interessos entre el turisme i l'agricultura.

De la mateixa forma com zones

tradicionalment turístiques com les Illes Canàries, la Costa del Sol, Benidorm, etc. no han tengut una agricultura pròspera, hauria estat un contrasentit que al "paradís turístic" de Mallorca s'hagués pogut mantenir "artificialment" una ramaderia de vacú lleter, anant contra la natura geogràfica de l'illa i desafiant totes les normes elementals, com ara són: climatologia adversa, escassa pluviositat, creixent salinització de les aigües subterrànies, aïllament, insularitat, monopoli i manca de matèries primeres, quasi-monopoli de les indústries agro-alimentàries, etc., etc.

2.- L'entrada a la Comunitat Econòmica Europea.

Amb la progressiva incorporació a la C.E.E., alguns sectors de la nostra agricultura han sortit terriblement perjudicats. La llet, perquè és un producte excedentari -és a dir, n'hi ha massa-. La carn, perquè no hi ha uns preus de garantia. L'ametlla, la garrova, l'oli, el vi i altres, per raons diverses, veuen com

se'ls acaba la vida . . .

Si a això hi afegim més de 100 paguesos ramaders de Mallorca que es varen acollir a l'abandonament voluntari de la producció lletera, cobrant aleshores fins 14 pessetes per litre que deixaven de produir durant uns quants anys, cosa que podem anomenar "pa per avui, fam per demà", perquè no és més que un engany i una falsa il·lusió, tenim una altra circumstància de la crisi actual.

3.- El triomfalisme excessiu dels anys de les vaques grasses.

Allò ens ha duit a haver d'acotar el cap i reconèixer que les nostres vaques ja no són "tan bones", ni "tan mones", ni baten tots els records de producció. Així com el turisme, empenyat, d'any en any, en batre els seus propis "rècords", el sector lleter havia entrat en una dinàmica faraònica, quasi messiànica, una fuita cap endavant, sense voler veure ni

SEBASTIÀ PONS MAIMÓ

SERVEI D'AIGUA
PALES CARREGADORES
TRANSPORTS EN GENERAL

Carrer Jaume I, 40
Tel. 65.10.15
07630 CAMPOS

FUNERÀRIA MESQUIDA

Telèfon cotxe 908-142180

C/. B. Ballester, 7
Tel. 65.10.87 - 07630 CAMPOS

C/. Sirena, 11 - Tel. 64.01.69
07639 Sa Ràpita

acceptar quins eren els problemes bàsics del sector, problemes que ara sí que s'han destapat i ens han duit a aquesta ràpida, espectacular i profunda crisi.

Dins aquesta línia d'anàlisi havíem escrit un article a RESSÒ el mes de juny, passada la FIRA DE MAIG. A aquell article ja advertíem com l'hortolà era espectador impassible de la seva pròpia crisi, sense cap poder per reaccionar, fermat a la seva sort... a la seva mala sort.

4.- La competitivitat del sector.

Jahavíem parlat a RESSÒ de la manera com entrava llet, totalment legal, procedent de la Península i a uns preus sense competència, mentre 1 litre de llet Agama costava al consumidor més de 100 pessetes el litre, a les grans àrees comercials de les foranies de Palma en podríem trobar a més poc de 60 pessetes el litre, i de les mateixes característiques.

Agama va mantenir fins fa poc aquesta política de preus alts, però fa pocs dies ja hi havia als supermercats botelles de litre i mig de llet Agama a 90 pessetes, és a dir, a 60 pessetes el litre. No és un poc tard per provar de conquerir un mercat

que ja és perdut?

Si ara, que s'ha destapat la crisi, AGAMA pot vendre la llet a 60 pessetes, sembla lògic poder-se imaginar que s'hauria pogut vendre a 75-80 ja des de fa una partida de mesos. Pot ser l'explicació d'aquesta davallada el fet que Agama ven la llet i la cobra, però no la paga als pagesos?

5.- La gestió de les indústries del sector.

És clar que a Agama i a altres empreses del sector hi ha hagut mala gestió. A més tothom sap que ja fa 4 o 5 anys que es deia que Agama tenia problemes de finançament. Si repassam el que ha succeït els darrers 10 anys, veurem quantes empreses del sector ho han passat malament: venda i tancament d'ILMA, canvis en la titularitat i accionistes de BLAHI, GRIMALT, BALLESTER. Tancada de NUTREXPA-SAN FRANCISCO, després d'haver funcionat un any, problemes financers a COINGA i, per acabar, el cop més fort, la suspensió de pagaments d'AGAMA.

I, ja per acabar i no entendre res, després de més de 100 dies sense cobrar la

seva llet, no hem vist ni sentit cap protesta formal, manifestació, acte públic dels ramaders afectats. Tan tranquils estan?.

Redacció.

COM S'EXPLIQUEN AQUESTS CÀLCULS?

SI AGAMA deu als pagesos uns 400 milions de ptes. pels 10 milions de litres lliurats i no cobrats.

SI AGAMA ha venut tota aquesta llet a 100 ptes./litre i ha ingressat 400 milions de pessetes (40 ptes. de benefici comercial, basat en un cost d'elaboració de 20 ptes./litre) això vol dir que aquests darrers mesos ha guanyat 800 milions de pessetes.

SI el dèficit d'AGAMA el mes d'abril és de 2.000 milions de pessetes i actualment segueix essent el mateix, demanam: on han anat a parar els 800 milions de pessetes?

S'elàstic

Club Gimnastic

- * KARATE-DO
- * APRIMAMENT
- * GIMNÀSTICA
- * MANTENIMENT
- * GIMNÀSTICA PER A NINS (de 7 a 12 anys)

- * PESES I MÀQUINES DE MUSCULACIÓ
- * GIMNÀSTICA ANTIREUMÀTICA PER A LA TERCERA EDAT

HORARI: MATINS: de 10 a 11
CAPVESPRES: de 6 a 10

C/. Àfrica, s/n. - Campos

Gremi Boneters, s/n. - Tel. 75.01.00
POLÍGON LA VICTÒRIA
07009 PALMA DE MALLORCA

TRANSPORTS
MESQUIDA

RONDA CATALUNYA, 9 - Tel. 65.01.47
07630 CAMPOS

La llengua,
feina
de tots

ON TENIU EL CAP?

El Govern Balear vol mantenir el seu Pla de Millora Genètica, mitjançant la utilització del semen de bous provats i millorats per inseminar artificialment les vaques mallorquines. Aquest Pla representa una inversió de 500 milions de pessetes. És mínimament intel·ligent mantenir aquest Pla quan tothom veu que el sector és a punt de desaparèixer? No és això tudar els doblers públics? O hi deu haver, darrere això, els beneficiats de sempre?

DEU PREGUNTES PER A UNA CRISI

El diari "EL DIA 16 DE BALEARES" va publicar, dia 26 d'agost d'enguany, un petit dossier referent al tema d'AGAMA. Ens varen cridar especialment l'atenció les deu preguntes que el periodista Joan Sorell plantejava i que creim important tornar a reproduir.

1.- On han anat a parar les subvencions rebudes per modernitzar la maquinària d'Agama aquests darrers anys? Els sindicats asseguruen que enlloc de maquinària nova en varen instal·lar de segona mà.

2.- PER QUÈ ES NEGOCIAVA UNA PESSETA PER LITRE ALS PRODUCTORS I, AL MATEIX TEMPS, ELS CONSELLERS DE LA COOPERATIVA DE SON SUNYER ES REPARTIEN LA CONSIDERABLE QUANTITAT DEL 15% DE BENEFICIS DAMUNT LES VENDES?

3.- Què hi fa un equip nou de trinca per elaboració de formatge arraconat i sense

desembalar a un magatzem de la Central Lletera Blahi?

4.- Per què es gasta el Govern Balear 2.000 milions de pessetes en comprar Cala Mondragó a una empresa privada i, en canvi, es nega a intervenir directament a Agama excusant-se amb l'argument de què és una societat anònima?

5.- Com així els bancs varen deixar importants quantitats de doblers als anteriors gestors d'Agama i ara en Trujillo afirma que els bancs l'han convidat a dinar però li passen la factura?

6.- Hauria tengut el Govern Balear excusa per no intervenir si l'operació Trujillo hagués aconseguit el compromís del 100% dels productors, enlloc de només el 70%.

7.- Per què la Cooperativa Son Sunyer per tal d'obtenir recursos econòmics no va acudir a la clàssica i comuna fórmula de subvencions per a cooperatives i en canvi va triar el sistema de demanar rebaxes en el tipus d'interès?

8.- On falla la xarxa comercial d'Agama que, considerada una de les llets amb més bona qualitat de tot l'Estat, no ha aconseguit fer-se amb un sector de mercat prou gran?

9.- L'han encertada els dirigents d'Agama anant a cercar ajuda en primer lloc al Consell Insular i deixant al marge la Conselleria d'Agricultura?

10.- Per què Agama es plateja la remodelació del planter de treballadors i els Sindicats diuen que falta personal?

SOBREVIUREM?

Això no va ni amb rodes. Sembla que tots els astres, dimonions i dimoniacos, bruixes i altres personatges s'hagin posat d'acord per posar-nos les coses difícils. I si no, mirau com es presenta el futur. Guerra per aquí i per allà, preus que pugen, sous que baixen, l'aigua que s'acaba, el pagès que no sap cap on ha de prendre, els polítics que no havien estat mai tan grassos, les tàperes, ametles i garroves que no valen el collirilles, les torrentades que no ens deixen tranquils, els turistes que no gasten una pesseta, el foc que es menja els nostres pinars, les urbanitzadores que no acaben la talent de devorar quarterades i més quarterades en benefici d'unes empreses fantasmes, el nostre jovent que no té més entreteniment que la discoteca o el bar (i tot el que allà troba), etc, etc. Aquest etcètera es podria allargar i allargar fins omplir tota la plana, però no vos volem fer mal de cap.

El que sí voldríem és fer-vos reflexionar o aprendre de reflexionar, sobre totes aquestes boires tan grises que veim venir. No trobau que és ben hora de plantejar-nos quin

és el paper que jugam nosaltres, els habitants d'aquest poble dins tot aquest embull? No podria ser que en el fons gran part del que ens passa fos conseqüència de la nostra poca il·lusió de millorar les coses? I si provàvem de canviar? Només per curiositat, per veure què passa. Per ventura ens surt bé, i d'aquí a un cert temps veim les coses molt més esperançadores. Qui sap? El que és cert és que així com anam ara, no anam. Des de RESSÒ feim una proposta, en pla optimista i valent: com així no aprofitam que l'estiu s'acaba i ja no tendrem tanta calor, les vetllades s'allargaran, etc. i organitzam, entre tots, -això sí, ha de ser entre tots- unes tertúlies obertes a tothom per tal de discutir quina és la malaltia de Campos i quin és el seu tractament? Podríem convidar alguns peixos grossos, ja sabeu: economistes, qualche Conseller, sociòlegs, entesos en ecologia, qualche intel·lectual, etc. No trobau que seria interessant? O vos esti-
mau més el Canal Plus?

Redacció.

Teulera CA'N BENITO

Miquel Torres Bordoy

Camí des Palmer, s/n.
Tel. 65.09.06 - CAMPOS

OBRA CULTURAL BALEAR

Aquestes passades Festes de la Mare de Déu d'Agost la Delegació de Campos de l'Obra Cultural Balear va organitzar dues activitats.

Una va ser l'exposició del G.O.B. que té per títol "Per una Mallorca digna, prou d'urbanitzacions!", exposició sobre moratòria urbanística i sobre l'explotació abusiva dels recursos naturals. Va esser oberta des de divendres dia deu fins dimecres dia quinze; durant aquests dies va ser visitada per unes dues-centes persones.

L'altra activitat va ser la projecció (per segona vegada i a causa de la gran quantitat de persones que ens ho havien demanat) del vídeo "Mallorca, illa mediterrània"; interessantíssim vídeo, d'una hora de durada, sobre aspectes actualment quasi desconeguts de la ruralia mallorquina facinquant anys com poden ser: llaurar amb bous, regar amb sínia, transport amb galeres i molts més aspectes de com vivien els pagesos mallorquins abans. Aquesta projecció es va fer al pati de "Sa Nostra" i es pot dir que no hi cabia ningú més. Aquesta activitat es va realitzar en col·laboració amb "Sa

Nostra" i la tenda d'audiovisuals "Es Pou Nou".

Esperam, per les Festes de l'any vinent, poder organitzar més activitats i que la resposta del poble sigui tan bona com enguany, per no dir més.

Des d'aquí, la Junta Directiva de

l'O.C.B. de Campos us vol donar les gràcies per la vostra participació.

*Junta Directiva
de l'O.C.B. - Campos.*

ELS INVENTS DE RESSÒ

Ara que ve la tardor i l'hivern presentam un dels models més econòmics per encalèntir-nos pits, esquena i baixos: la **pipa-estufa**. Aquest instrument funciona amb gas pobre, és a dir, que no necessita ni gas-oil, ni carbó, ni clovella d'ametlla. Màxim, tabac de pota. Com que a Campos encara hi ha un parell de pagesos d'aquells d'abans de la guerra que cultiven tabac d'aquestes característiques, no importa que vos preocupeu per la possible manca d'existències.

El que no podem assegurar és si la crisi del Golf Persic repercutirà en el preu de venda del material combustible que hem recomanat. Si fos així i els pagesos que cultiven tabac de pota vos demanassin el gènere a preu de Winston,

digau-ho, que RESSÒ té llavor i podem donar-vos quatre indicacions de com sembrar-ne un o dos quartons. Però bé, tornem al nostre invent. Ja sabem que els metges vendran amb allò de què el tabac perjudica "ets espeumons" però precisament per això hem pensat recomanar el sistema de fumar **pipa-boca-exterior**, o sigui sense fer passar el fum pel lleu. D'aquesta manera s'aconsegueix un benefici extra: fer net de mosques i altres insectes a la saleta o allà on fumeu. Ja sabeu que si vos enviau el fum els productes tòxics que maten mosques, puces, xinxes, paparres i altres creacions de Déu queden retinguts dins els pulmons i el fum que treis ja no és bo per matar res. En resum: s'han acabat les sedes als

dits i a les orelles amb la pipa-estufa RESSÒ.

I atenció: la nostra capacitat inventiva és limitada i amb aquest invent ens acomiadam fins que els déus siguin benignes amb nosaltres i ens tornin il·luminar el cervell. Dit d'una altra manera: no tenim més invents. Adéu i salut!

UNA ANTOLÒGICA BEN POC RIGOROSA

Damià Huguet.

Pere Càffaro va deixar dit en vida aquestes paraules: "El pueblo que me vio nacer juzga que no lo quiero lo bastante". Poc temps després, a l'alba del franquisme, en plena efervescència de la dictadura, l'Ajuntament el va nomenar Fill Il·lustre de la Vila. Un autoretrat esplèndid dignifica el saló major d'actes campaner. Sembla, però, que aquell dia no hi va haver massa estridències significatives. A la Sala, tota plena de simbologia autoritària, un misser ciutadà va fer solemnes elucubracions entorn del personatge homenatjat, elucubracions estrictament cursis, plenes de retòrica, tan a l'ús aleshores, i sembla que el batlle que llavors hi havia no en va dir ni mitja, potser perquè tot allò li venia massa gros i no sabia improvisar ni quatre mots d'urgència. Era un altre temps, evidentment, no massa llunyà, on tant fotia alçar el braç cara al sol com potejar elements subversius. Ho deixarem córrer, tanmateix...

Conec l'obra pictòrica de Pere Càffaro tant com per poder emetre'n un judici desapassionat i tan profund com desitjaríem. Però aquestes planes no són el lloc més adient per a aquesta tasca que requerriria un estudi exhaustiu i analític més extens. I he de dir,

abans d'entrar en raons, que no vaig tractar ni conèixer Pere Càffaro. Mai no el vaig ni veure, per qüestions d'edat, evidentment. A la Vila tampoc no n'he sentit parlar massa d'ell, llevat dels quatre primifilats retoricistes que solen exagerar tots els ismes, ben poc a favor seu.

Pere Càffaro era un academicista romàntic que al llarg de la seva vida no va saber evolucionar amb coherència, ni va tenir la timidesa d'acceptar o consentir les avantguardes que en aquell temps li passaven per davant els ulls; sinó que, fins i tot, les rebutjava o contradeia qui les impulsava. Cosa del tot lògica en una persona conservadora que s'aïllava en ella mateixa, tancat i absolut. No daré la raó al temps, encara que el parèntesi és obvi i les circumstàncies marquen les fites del destí. El que sí és cert i segur és que Pere Càffaro va ésser un dels darrers pintors nostàlgics de l'escola mallorquina. Retòric i pulcre, enigmàtic i sincer, la seva pintura s'assenta en els canons més rigorosos de l'academicisme estantís de principis de segle. Imitador de llums i contrallums, redactor de vermells decadents i ombres diluïdes, la seva obra és un mirall que s'emmiralla en tres segles de colors i de formes decantades de la llum real de la Pintura.

Pere Càffaro era un romàntic, i no sé si aquest fet el va avorrir o no. Potser el que més el va perjudicar, però, a ell i a la seva obra, va ésser viure en uns anys de ruptura i de millorament total de l'Art sense que ell se'n temés. Va viure, per dir-ho de qualche manera, d'esquena a la transcendència i a la realitat, total-

ment assentat en normatives caduques que ja llavors no tenien massa sentit, i que ben poc podien afavorir l'evolució que caminava ben desfeta cap a un altre Futur. Ell no va acceptar cap corrent nou, sinó que es va recloure enyorant el passat. Cosa, aquesta, que no contradiu en absolut la seva obra, que és ben valuosa i digníssima; però sí que el va condicionar com a creador. Perquè si hagués volgut -o sabut- evolucionar amb els nous signes del temps, potser avui podríem parlar diferentment d'ell.

Potser l'obra més característica i singular de Pere Càffaro siguin els nombrosos interiors que va pintar. Hi ha qui manté que el Càffaro més testimonial és el dels retrats, i fins i tot dels autoretrats, cosa que no contradiré perquè les mostres que coneixem ens

indiquen una dignitat ben elogiosa. Però és sobretot en **les ombres i els contrallums** on s'accentua amb més vitalitat la incidència del pintor. Són uns elements tacats de fosc i de silenci que podríem manllevar als renaixentistes més decadents, com també als pintors catalans que més l'influeixen: Ramon Casas, Nonell o Fortuny. Encara que aquí no hi valguin comparacions, perquè el sentit d'aquest escrit no és aquest.

Pere Càffaro va ésser un pintor reflexiu, gens identificat amb el present que li tocà de viure, i això costa d'acceptar-ho obertament, però els estudiosos de la seva obra coincideixen en subretxar aquest sentit anàrquic i a la vegada hermètic de la seva obra, una obra molt variada i riquíssima d'elements, sòlida i profunda, absolutament

mediterrània, perquè des de la pinzellada més subtil fins a la més enverinada ens demostra l'orgull i l'encant de les colors que tenim més pròpies, tot un món fascinant que palпам amb els ulls i sabem nostre, viu i quotidià.

L'obra de Pere Càffaro, com deia, és variada, diversa i exquisida -va morir als 93 anys-, nombrosa i és, potser, massa dispersa per esser catalogada degudament, encara que possible. I és davant aquests fets, d'aquesta realitat, amb tota una immensa quantitat d'obra feta, extesa per tants de llocs, -que es pot visionar i consultar-, que m'ha semblat ben poc representativa l'exposició antològica (valdria més dir-ne circumstantial) que s'ha muntat a Campos coincidint amb la Festa Major. Pens que els

organitzadors han estat poc rigorosos a l'hora de cercar -o de trobar- material, perquè la mostra que ens han ofert de l'obra de Pere Càffaro és ben pobre, insípida i poc testimonial, tot i tenint en compte que del que es tractava era d'oferir una Antològica oberta del pintor.

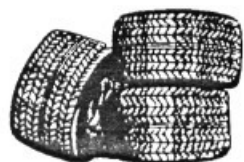
No vull posar en dubte els entrebancs que deuen haver trobat els organitzadors, primer per no conèixer a fons l'obra completa del pintor -no catalogada encara-; i, en segon lloc, per trobar una cessió voluntària de material. Però una i altra cosa han motivat una exposició ben mediocre i gens representativa; on hi havia algunes obres evidentment admirables, mesclades, però, amb un conjunt d'obra ben vulgar i adotzenada. I és de doldre, perquè, fins ara, cap

FOTO VIDAL

entitat no havia promogut una cosa semblant a la Vila. Potser amb el temps tot sigui millorable, i en un futur tenguem

ocasió de presenciar l'antològica de Càffaro que tots desitjam.

**TALLER
PNEUMÀTICS
I EQUILIBRATS**

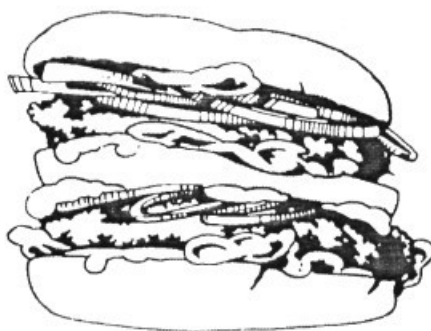
MIQUEL BORDOY
SERVEI DE PNEUMÀTICS:
FIRESTONE
I
DUNLOP

VENDA BATERIES VARTA
I REVISIÓ FARS

Carrer Victòria, 57

CAMPOS

CAFETERIA - BAR
<< ES VICI >>

**UNA CAFETERIA AMB UNA GRAN
EXTENSA VARIETAT DE PLATS
COMBINATS I ELS REIS DEL**
<< SANDWICH >>

Ctra. Palma - Campos, Km., 36
A 500 metres de Campos

L'AMO EN JOAN VIDAL LLULL, MÉS CONEGUT COM A L'AMO EN JOAN DE SON GRAU.

En la nostra volta d'avui hem anat cap al carrer d'Antoni Maura. Allà, al número 5, en una portassa sempre mig oberta; el personatge d'aquest mes llevava la pols al seu Seat 1500.

L'amo en Joan Vidal Llull, més conegut com a l'amo en Joan de Son Grau, té 80 anys, cosa mala de creure per un que sempre l'ha vist tan dret i tan actiu.

Va néixer a Bons Aires, però des d'abans de complir els 9 anys ha viscut a la vila, terra dels seus pares.

Ara, quan la seva única filla Aina, l'ha fet padrí per tres vegades, i quan la feina ha deixat pas al merescut descans, fa un poc de memòria dels molts d'anys de seure davant un volant o d'arreglar cotxes.

Quins són els primers records que teniu de Campos?

Era totalment diferent, no s'assembla en res, llavors tot anava molt just.

Quan era allò vaig anar un poc a escola, primer a ca les Monges i més tard a una escola que li deien s'escola Gran. També vaig anar a ca la mestra Terrola i a can Bracet. No era com ara que van 10 anys a escola; en saber llegir, escriure i fer un compte ja anava bé.

Quines foren les vostres primeres ocupacions?

Puc dir que pràcticament he fet de tot. Vaig començar a fer de mecànic i de ferrer a can Terrola (son pare d'en Miquel de les exclusives), això una bona partida d'anys. L'any 36, quan es va moure la guerra, feia devers mig any que havia obert el meu taller. El vaig haver de tancar per anar a files, el meu destí va ser Cap Enderroc i allà era l'electricista del fort. A aquell temps ja tenia cotxe, vaig acompanyar moltes vegades el tinent a festejar devers "las Maravillas"; llavors qualche vegada em feia posar un poal de benzina dins el dipòsit.

Durant molts d'anys, fins i tot quan ja era casat, vaig manejar les màquines del cine. Primer davant ca nostra, allà on ara hi ha el banc i can Coronell. Les pel·lícules encaraeren mudes. Feia feina amb l'amo en Joan Bover. Més tard en vaig fer amb en Damià Garriguer a Sa Recreativa, el sonor ja havia arribat però tot era molt rudimentari, per canviar els bombos s'havien d'aturar les màquines i llavors continuar. Aferrava les cintes per fer-les durar més. A la darrereria que jo feia cine ja tenia dues màquines i llavors poguérem fer les funcions seguides.

Des de quin any teniu el carnet de conduir?

De l'any no me'n record, per ventura en fa 60; en devia tenir una vintena i n'havia après tot sol, fent feina a can Terrola. Un dia amb en Rosa, que tenia un cotxe de devers 40 cavalls, vaig anar a Palma a examinar-me, em demanaren quatre coses i em feren fer una volta i ja vaig tenir el de segona. El de primera me'l donaren sense examen, tots els que tenien el

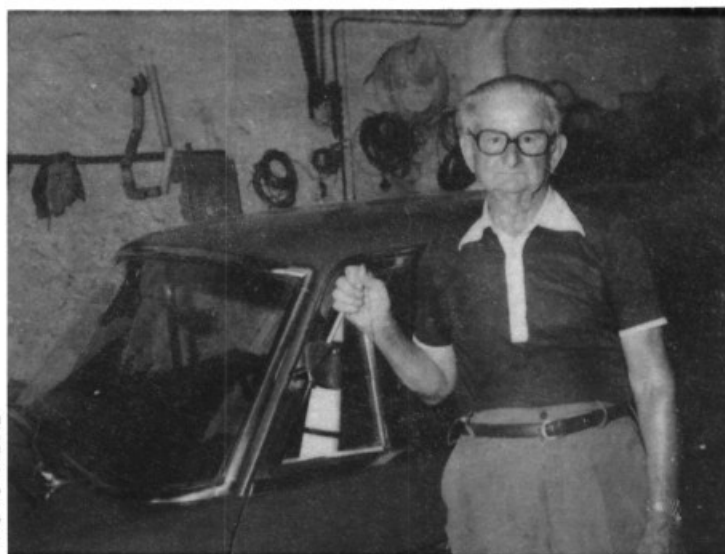

FOTO VIDAL

de segona passaren a ser de primera.

Quin va ser el primer cotxe que tenguéreu?

Quan vaig tenir el carnet mon pare em va comprar un FIAT a Felanitx, tenia 16 cavalls i 6 cilindres, menjava una benzinada que feia por.

Per comprar aquest cotxe mon pare va treure tot quant tenia, 3.900 ptes., i la condició era que no només havia d'anar a passejar, si em sortien viatges els havia de fer i així va ser.

Quan vaig vendre el FIAT vaig comprar un 1.400 que encara el tenc; d'ençà això de les revisions el tenc donat

de baixa, però marxava bé. Ara només em fa nosa dins la portassa.

El tercer va ser un 1.500, el millor cotxe que he tengut. El vaig comprar a Santanyí, té 24 anys i pareix nou.

Per què us venia a cercar la gent?

He fet molts de viatges a Son Dureta per malalts, no hi havia ambulàncies i havia de partir a qualsevol hora.

El temps de festes feia tres o quatre viatges allà on hi havia verberna. A Felanitx hi he anat moltes vegades. També anava als altres pobles de veïnat.

Em venien a cercar per fer excursions, conec tot Ma-

llorca. També acompanyava nuvis a l'església.

També em venien a cercar per fer cotxada fins al Molino o a ca na Lola de Felanitx, això era més cosa de joves.

Què valia a aquells temps la benzina?

No me'n record exacte, el que sí em recorda és que la teníem racionada després de la guerra, cada mes de 70 a 75 litres i quan s'acabava, el cotxe a retirar. Ja hi havia un parell d'assortidors: a can Rosa, a cas Fidauer i a ca na Punta del carrer nou.

Heu tengut cap accident mai?

No fa massa em pegaren de part de darrera quan jo tenia el cotxe aturat, però accident, accident no n'he tengut cap. Sempre he anat molt alerta. El mal d'ara és la via; la velocitat espenya els cotxes i espenya les persones.

Tampoc no m'han posat cap multa mai.

De què xerràveu durant el camí?

De tot, havies de saber fer tots els cantets, cadascú tenia el seu.

Tant d'anar de cotxes, us deuen agradar les carreres?

Gens ni mica, ni m'agraden ni puc sofrir que en facin, ni de cotxes ni de motos.

Quins són els vostres entreteniments preferits? Els toros, també m'agraden les carreres de bicicleta i el cine.

Com arreglariau la circulació dins la vila?

No té arreglo. La gent no respecta res, jo tenc un disc a les portes i a vegades no puc treure el cotxe, o si el tenc de fora no el puc entrar.

Quan començàreu a fer viatges, n'hi havia més a la vila que en fessin?

Sí, ja n'hi havia; en Pep Fuster i en Miquel de Ses Tanques, llavors crec que ja vénc jo.

Què valia anar fins a Palma?

Del començament no me'n record. Una bona temporada feia pagar 300 ptes., a la darrereria 27 ptes. per quilòmetre.

Quasi sempre feiem cotxada plena a no ser que fos per malalts. Si era el vespre hi havia poca vigilància i n'entraven fins que n'hi cabien.

L'amo en Joan segueix recordant que les coses no eren tan estrictes, que els papers i assegurances són relativament

recents, que pel seu taller hi han passat molts dels que ara són o han estat mestres, que havien de fer de tot i posar com a exemple un Citroën B.10 d'en Tomeu Pomar que va convertir en camioneta "qui ho havia de dir!"

Aquesta vegada ho havia de dir ell que, com tants

altres és part de la història passada del nostre poble, ho és de l'actual i esperam que per molts d'anys ho sigui de la futura; salut i gràcies, l'amo en Joan.

A. Sitjar.
J. Juan.

**L'OBRA CULTURAL
BALEAR DE CAMPOS**

**CERCA UN GRUP DE GENT PER
A UNA FEINA REMUNERADA.**

**ELS INTERESSATS PODEU REBRE
MÉS INFORMACIÓ PASSANT PEL BAR
TURISME O AL TELÈFON 65.07.52.**

ESCOLETA

**OBERTA MATRÍCULA
CURS ESCOLAR
1990 - 91**

**CARRER SILOS, 35 - TEL. 65.01.72
07630 CAMPOS**

TORRENTADA DIA 6 DE SETEMBRE 1989.

T
O
R
R
E
N
T
A
D
A

'89

FOTOS: Vidal Campos

TORRENTADA DIA 26 D'AGOST 1990.

En haver dinat de dia 26 d'agost vàrem tenir un avís del que pot passar, i passarà, si enlloc de ploure 80 litres per metre quadrat, en plou 120. O bé si es tira d'aigua una o dues hores més. La inundació de la major part de les cases del centre de la Vila és segura. El poble sap ben bé per què passen aquestes coses i com es poden evitar. Si podem, a l'edició del mes d'octubre oferirem als lectors de RESSÒ la visió que té d'aquest problema un home campaner, que coneix fil per randa per on corria l'aigua de pluja dins el nostre terme abans de posar-li tants d'entrebanes. Ell sap, i esperam que ens ho voldrà explicar, quins avencs absorben la pluja abans d'entrar al poble, quines eren les parades que desviaven l'aigua cap als torrents, etc. i com es podria evitar una inundació del nostre poble i del nostre terme. Després, només caldrà esperar que els nostres espavilats organismes públics facin les coses així com mana el sentit comú . . .

FOTOS:

Joan

Juan

Pons

Damià Verger.

EL COL·LEGI PÚBLIC "JOAN VENY I CLAR" EN ACABAR EL CURS 1989-1990 TREU LA PRIMERA PROMOCIÓ D'ENSENYAMENT EN CATALÀ.

La dècada dels 80 es recordarà sempre a la història del nostre centre per haver incorporat l'ensenyament a la llengua pròpia; i, a més, pel que fa a nivell autonòmic, haver estat el primer col·legi públic de les Balears que obtingué l'autorització per fer les ensenyances en català. Ara podem dir que el temps ens ha donat la raó i que encapçalam la llarga llista de col·legis de l'illa que, amb timidesa respecte de Catalunya, però que després amb gran fermesa duen a terme la docència en la "nostra llengua".

Amb humilitat, però sabent en tot moment el que fèiem, el professorat del col·legi s'aventurà a ser punta de llança per donar un canvi radical a l'ensenyament. Moltes foren les dificultats per afrontar amb èxit l'engorgament d'aquesta innovació sobre la base de la llengua, eix vehicular de tot l'ensenyament oral, escrit, matemàtic... etc. Solament teníem la bona informació que ens donà na Margalida Munar, aleshores directora de l'escola privada Mata de Jonc, que, com a fruita primerenca, feia uns anys que impartia ensenyament en català, i a un alumnat assabentat de la peculiaritat de les seves ensenyances.

Cal recordar en aquests moments la cohesió de tot el professorat del centre, la bona disposició de l'A.P.A. que presidia en Francesc Ayarte i l'encoratjament dels inspectors d'ensenyament: Ramos, Gaspar Nicolau, avui Inspector en Cap i Bartomeu Rotger, aleshores Inspector en Cap i avui Director General d'Ensenyament. Laboriosa i llarga fou la presentació de documents a la Comissió Mixta Ministeri d'Educació-Consell General Interinsular, presidida aleshores per part del Ministeri per la senyora Solange i pel Consell pel senyor Valentí Puig, durant tot el primer trimestre de curs fins que el desembre de 1981 ens fou donada l'autorització. Ara ja hi ha més d'una tercera part dels centres de les Balears d'EGB i instituts que la tenen amb una creixent demanda.

En aquests moments en haver arribat al final de l'EGB, la trentena d'alumnes que tingueren per mestra n'Antonia Mas Taberner al parvulari fa nou anys, és necessari fer-ne una espigolada del què fer de l'escolaritat en català.

Del butlletí informatiu de la Conselleria d'Educació n'extrec la següent comunicació que vaig enviar l'any 1982: "La normalització lingüística, dins un Estat de dret, com ho és el que tenim amb la democràcia, no serà possible, per moltes campanyes que s'hi facin a favor, per molts d'articles de prestigiosos lingüistes, per moltes conferències a cercles de cultura i, incloent-hi la conscienciació popular a través dels mitjans de difusió, premsa i televisió, si no hi ha una vertadera infraestructura dins la societat mallorquina mateixa que, amb visió de futur, tenguí present que el dia de demà l'infant s'haurà d'expressar correctament en la seva llengua, la de la comunitat autonòmica balear, tant en l'expressió oral com en l'escrita. L'escola ara té una missió importantíssima (i no es pot perdre el tren) perquè, a través seu, serà possible d'enriquir el bagatge cultural dels alumnes tot ensenyant les dues llengües que ens pertoqueu: el català i el castellà, i d'arribar realment a un bilingüisme".

Ara podem dir que el propòsit inicial s'ha complert: que els alumnes arribin al final de l'EGB amb un coneixement bàsic de la llengua castellana i de la catalana. S'ha demostrat, també, que la llengua castellana no ha sofert desmillorament, ja que els mitjans de comunicació, premsa, ràdio i televisió aporten una gran ajuda a més de les ensenyances pròpies de castellà a l'escola. Constantment veim que el món d'ara i del futur necessita les comunitats bilingües, el coneixement oral i escrit de les dues llengües, la territorial i la de l'Estat.

Del curs de la incorporació a l'ensenyament en català don una mostra estadística de l'alumnat, així com una fotografia de l'aula de preescolar que començà la innovació.

QUADRE ESTADÍSTIC DE L'ALUMNAT DEL COL·LEGI PÚBLIC DE CAMPOS QUE HA REBUT ENSENYAMENT EN CATALÀ.

Par. 1r.	3	25	22	3	3	23	1	4	7	9	20	5	6	7	12	28	Catalina Mut i Vich
Par. 2n.	7	30	32	4	1	34	2	1	8	28	20	14	4	8	1	37	Antònia Mas i Taberner
CURSOS	Parlen cas- tellà	Parlen ma- llorquí	Entenen i parlen mall.	Sols ente- nen mall.	No entenen mallorquí	Nascuts a Campos	Nascuts en altra pob. balear	Nascuts a la Pen.	Parle o mare mall.	Parle ma- llorquí	Parle nas- cuts Campos	Parle nas- cuts en al- tra pob. bal.	Parle nas- cuts Pen.	Parle o mare cast.	Parle cas- tellà	Nombre tot. d'alumnes	Professores de Prees- colar.
																	Ensenyament en català Curs escolar 81-82

Durant aquests anys hem de recordar la participació de l'escola pública de Campos a les Escoles Mallorquines, de les quals som part del grup fundacional, integrat pels col·legis públics de Campos, Gabriel Alzamora, Deià, Montuïri, Rafal Vell, Lloret i les privades: Escolania de Lluc, Teix, Mata de Jonc. Avui l'escola mallorquina, com es pot comprovar a les trobades anuals a la Universitat, ja té majoria d'edat pel gran nombre que la formen i el fort entroncament dins els moviments de renovació pedagògica a la nostra Comunitat. El professorat del centre es va reciclar en català, als cursos que s'imparteixen a Manacor, a més d'un que ens va donar en Miquel Adrover al propi centre l'any 1982. Cada curs escolar la planificació escolar comportava, en primer lloc, les matèries que s'havien d'impartir en català i que després s'enviaven a la Direcció Provincial per a la seva aprovació, igual passava en formar-se els nous Consells Escolars de Centre. I curs darrere curs hem arribat al final, quan podem dir que pràcticament tot l'ensenyament es fa en català, exceptuant algunes assignatures del Cicle Superior que es fan en castellà.

A part de la docència, el Col·legi té la publicació d'una revista totalment en català S'ESCOLA NOSTRA, que és el contacte entre l'escola i les famílies. A més s'han fet, al llarg de la dècada passada, reunions, xerrades i conferències per esbrinar els trets de la nostra llengua i cultura. No podem oblidar, a mitjan dècada, el curs 85-86, la commemoració de 50 anys d'escola, quant, amb l'ajuda del poble, vàrem rescatar, per uns dies, un material didàctic de l'època dels nostres padrins.

Per acabar hem de dir que el Col·legi Públic de Campos, avui amb el nom de "JOAN VENY I CLAR", durant l'espai d'aquests deu anys passats ha estat present a les reunions, seminaris, trobades de professors, moguts per l'interès comú de la llengua i cultura pròpies. Per aquest camí ens dirigim cap a la nova centúria, quan les llengües de les nacionalitats tendran un tractament adequat a la cultura de llur pobles.

Col·legi Públic de Campos
5 de Desembre
50è Aniversari • 1935 - 1985

Alumnes
de
la
primera
promoció
d'ensenyament
en
català.
Juny
1990.

LA NORMALITZACIÓ NOMÉS PRETÉN NORMALITAT

“Els Consells Insulars i les Corporacions Locals han de regular l'ús de la llengua catalana dins l'àmbit de la seva competència d'acord amb els principis i normes d'aquesta llei”. Article 9.3. de la Llei de la Normalització Lingüística (1986).

Segurament quan el sociolingüista valencià Lluís Vicent Aracil, l'any 1965, utilitzà per primera vegada el terme normalització* no s'hauria pensat mai tenir tant d'èxit. I és que avui en dia tothom parla, se n'abusa i tot, de normalització lingüística.

Si cerquem a la Gran Enciclopèdia Catalana el terme normalització ens trobarem:

normalització f1 1 Acció de normalitzar o de normalitzar-se; 2 l'efecte.

Si prosseguim la nostra recerca ens trobarem amb el que veritablement ens interessa:

6 normalització lingüística
LING Procés socio-cultural a través del qual una llengua no cultivada, o un parlar s'adapta a una regulació ortogràfica, lexical i gramatical (*normalització o estandardització*) i, al mateix temps, accedeix a àmbits d'ús lingüístic fins aleshores reservats a una altra llengua o varietat d'aquella (*extensió social o normalització lingüística* en sentit estricte segons alguns autors). Aquest concepte ha tigit una remarcable circulació, especialment als països llatins després dels treballs de Ll. V. Aracil (1965)**

Segons aquesta definició el procés de normalització d'una llengua comença amb la normativització d'aquesta i continua amb un

procés substitutori en el qual ocupa àmbits d'ús que fins llavors ocupava una altra llengua.

Si analitzem el cas del català, llengua per a la qual s'inventa aquest concepte, veurem que la primera fase de normalització ha estat realitzada ja fa estona. La normativització de la llengua catalana es tancà el gener l'any 1913 amb la fixació de les normes ortogràfiques promulgades per l'Institut d'Estudis Catalans, producte del treball d'una comissió integrada per estudiosos de tot el domini lingüístic, Mn. Alcover en formà part, i encapçalada per Pompeu Fabra.

Al marge dels entrebancs que ha patit l'adopció d'aquesta normativa arreu del domini lingüístic (entencu aquí les Balears i València) avui en dia tothom adopta les normes de l'Institut com a pròpies.

Dissortadament la segona etapa del procés és ben lluny de ser conclosa. Si hem dit que el que cal és que el català ocupi àmbits d'ús que fins ara ha ocupat el castellà és molta la tasca que ens queda encara per realitzar; sinó començau a passar llista: Dins l'àmbit administratiu l'ús de la nostra llengua és mínim, per no dir nul. A l'àmbit comercial passa exactament el mateix, la presència del català és només simbòlica, s'atura en el nom del comerç. A l'àmbit familiar és una altra història però

encara és massa freqüent el fet que un fill catalano-parlant de tota la vida deixi a la seva mare catalano-parlant de tota la vida una nota com aquesta; *Mamà no me esperes, no vendré a comer*. A l'àmbit periodístic la presència del català és mínima; es publiquen pocs diaris en català *l'Avui* i el *Diari de Barcelona* de Barcelona, *Punt Diari* de Girona en són un exemple i no arriben pertot. Cal dir que aquí a Mallorca es publica un diari en anglès i un en alemany i ningú no considera necessari que hi hagi un diari en la llengua dels mallorquins. Revistes n'hi ha un parell més *El Món*, *El Temps*, *Set Dies...* són d'informació general, però arriben a un tant per cent molt reduït de la població.

Pel que fa a la televisió hi ha un poc més de sort. Tenim TV3, el circuit català de la 2a. cadena (si és que ens el deixen veure), el circuit balear de TV1 i el Canal 9 (recordau però que aquest canal és bilingüe i té molts de problemes per dur a terme la seva programació en valencià). Malgrat això ja heu vist en quina llengua ens parlen les televisions privades. A la ràdio encara és pitjor. Si ens hi fixam, en general tots els mitjans de comunicació en català ens mostren la dificultat d'aconseguir una llengua estàndard, de referència, vàlida per a tot el domini, i això ens descoratja un poc més.

A l'escola és ben cert

que els alumnes tenen classe de català, la qual cosa no és el mateix que tenir classe en català, és a dir, aprendre matemàtiques, història, física i llatí en la llengua pròpia i no en una llengua forastera.

Al món de la *modernor* més o manco la mateixa història, són poquets els grups joves que cantin en català. Alguns consagrats com Loquillo i Peor Impossible canten de vegades en català, però temes d'allò més pagès, parlen de temes banals en una llengua que consideren inferior i casolana, (recordau allò de: "Jo lo que vull és un pagès amb motorino..."). Un component del grup català Els Pets (els quals han actuat a les Illes) parla a una entrevista a *El Temps* de les dificultats que es troben per obrir-se camí al món discogràfic cantant rock en català. Evidentment els grups mallorquins que hi canten són poc coneguts, Actualment un grup que canta en *catalano*, *Ossifar*, té un gran èxit, què passaria però si utilitzàs una llengua més normal?

La presència del català en tots els altres àmbits (sanitat pública i privada, esports...) és tan minsa que no fa falta ni esmentar-la.

Els que han arribat fins aquí diran: "Ja hi tornen, sempre se queixen, jo trob que hem guanyat molt, abans, a l'escola te castigaven si xerraves en mallorquí, ara ningú no te diu res i cada vegada s'utilitza més." Sí,

això és ben cert, ningú no ho dubta, ara tothom pot fer el que vol, però abans el català no corria cap perill. La gent aprenia el castellà a l'escola i res més, avui en dia, i potser per la influència dels mitjans de comunicació, els nins aprenen el català a l'escola i no l'usen a casa seva ja que el prestigi i la influència de l'altra llengua són molt grossos. Sinó comprovau el percentatge de població de Palma entre 6 i 20 anys que parla català i us espantareu, i no són tots forasters, molts són els que són mallorquins i parlen mallorquí a casa seva però amb els amics parlen en castellà, sense fer-se cap tipus de plantejament i considerant que és el més natural (alguns d'això en diuen sentiment d'inferioritat lingüística).

Parlar de tot el domini lingüístic pot resultar per al lector massa pretencions, convé doncs parlar del nostre entorn més immediat. Llavors, què passa a l'àmbit del nostre poble? Evidentment si hem dit que normalitzar vol dir fer normal una llengua i usar-la per tot i per a tot en som ben alluny. És ben cert que l'Ajuntament de Campos va aprovar un Reglament de Normalització Lingüística, i això és un fet positiu, però a part d'un cartellet de peixos i verdura, que tan sols no eren fets de casa, la gent del carrer, els campaners, no han notat res de nou. Ara tornareu a dir: ja tornen gemegar, sí és ben cert, si només es critica no s'arregla res, però qui critica i dóna alternatives s'ha d'escoltar.

Ja que el nostre Ajuntament té un Reglament de Normalització Lingüística aprovat, convé que no sigui només una excusa per dir que s'ha fet alguna cosa i començar a aplicar-lo. S'ha de dir

que la feina és molta però es pot aprofitar l'experiència d'altres ajuntaments, com els de Manacor, Palma, Sant Llorenç des Cardassar, Lluçmajor, Pollença i molts d'altres que han començat les seves actuacions en aquest sentit, per iniciar la tasca normalitzadora. Aquí van un parell de suggerències:

Abans de res convé posar en català tots els noms dels carrers, i és que ja fa pep, devem ser l'únic poble de Mallorca que encara no els ha canviat. Malgrat que no ho sembli la imatge avui dia és molt important i la que donam nosaltres fa riure.

També s'ha de començar el procés de catalanització del funcionament de l'Ajuntament. I això no vol dir canviar només quatre coses, és un procés llarg, lent i gradual, cal començar amb l'ensenyament del català als funcionaris (el procés inicial, s'ha de dir tot, ja ha començat) i familiaritzar-los amb el llenguatge administratiu en català per tal que tots els impresos, certificats, actes, cartes i altres documents de l'Ajuntament de Campos es facin en català, directament i sense que l'interessat ho hagi de demanar. Tot això sembla impossible, l'apatia que caracteritza en general als funcionaris sembla un obstacle insalvable. Aquí es pot aprofitar l'experiència de l'Ajuntament de Manacor (que inicià el procés el 1979 aprofitant el bagatge de l'Escola Municipal de Mallorquí, creada el 1973) per incentivar l'ús del català entre els funcionaris. Es podria crear també, seguint el model d'altres ajuntaments mallorquins, un servei d'assessorament lingüístic, encarregat de coordinar totes les tasques empreses per l'Ajuntament sobre normalització i obert al ciutadà per realitzar

aquelles consultes que consideri pertinents.

Per tot això, no basta només organitzar cursos de català i res més, se n'ha de fer una propaganda eficaç per afavorir que la gent els segueixi. I és que cal fer una campanya de concienciació de la població. Fer veure a la gent que com a mallorquins i catalano-parlants és més lògic posar als seus fills el nom que vulguin però en la nostra llengua, redactar un contracte d'arrendament, o una compra-venda en català (cosa comuna a Mallorca fins al segle XVII) i no utilitzar una llengua postissa, que s'han d'adreçar per tot arreu en català i no anar pel món parlant en castellà com fan molts de campaners quan van a ciutat, que a més, han de parlar als immigrants en català, moltíssims ho agraeixen, per fer veure quina és la llengua d'aquí, que s'han d'apuntar als cursos de català per a adults que s'haurien d'organitzar cada any i, evidentment anar-hi, que no els varen ensenyar la seva llengua a l'escola ha de deixar de ser una excusa, encara hi són a temps. Animar les empreses a utilitzar la nostra llengua com a llengua de treball (dur la comptabilitat, fer les factures), és molt senzill. Comprar els contes als fills en la llengua pròpia o almanco pensar-s'ho dues vegades abans de comprar-

los en l'altra llengua com si fos la cosa més normal del món.

I sobretot, perjudicis fora, res d'això no vol dir que es deixi de banda el castellà, és ben evident que una persona monolingüe no pot anar enlloc. El castellà s'ha d'aprendre, i gairebé s'aprén tot sol, com a la llengua de l'Estat, però després de tenir ben clar quina és la nostra, la que ens servirà cada dia per tot i per a tot i establir prioritats. Si no, us ho podem assegurar, tenim molt poc temps de vida i no és que siguem fatalistes, són realistes. Mentre tothom consideri normal que tot el que li arriba a ca seva sigui en castellà i el que és en català sigui només de caràcter simbòlic i no s'aturi a pensar què passa estam ben arreglats. Per això, tots aquells que tenen les eines oportunes, com el nostre Ajuntament que té un marc legal favorable, convé que s'hi posin d'hora i no quan ja no hi hagi remei. La inèrcia tuda moltes coses i una llengua (amb tot el bagatge cultural i de tradicions que porta al seu darrere) no és cosa per tudar.

Antònia Serra.

* Veg. l'article "Conflicte lingüístic i normalització lingüística a l'Europa Nova a Aracil, L.V. Papers de sociolingüística. Edicions de la Magrana. Barcelona 1986

** Gran Enciclopèdia Catalana. Segona edició. Vol. 16, pàg. 209. Barcelona 1989.

tot temps
Sabates - Ortopèdia

Carrer Creu n.º4 Tel.65.05.41 CAMPOS

Jaume Lladó.

Els dies 24, 25 i 26 del mes passat varen transcórrer les ja famoses Festes des Redolet, popular barriada de Sa Ràpita i que enguany ja van per la seva catorzena edició.

Varen començar les celebracions divendres dia 24 amb ball de bot, a càrrec de l'agrupació "Brot de Tapareira" de Campos, per continuar amb una mossegada dolça i un concurs de llanternes de confecció pròpia. El mateix dia hi va haver una revetlla amenitzada pel grup "Brisas", també campaner i que va comptar amb una notable assistència de públic.

Dissabte dia 25, a les nou del matí es disputà la final del torneig de tennis.

La festa continuà amb

FESTES D'ES REDOLET

— SA RÀPITA —

Del 24 al 26 d'Agost 1990

I ARA VE ES CATORZE
ANIVERSARI DE
SES FESTES
DES REDOLET

Patrocina:

AJUNTAMENT DE CAMPOS

Col·laboran:

DIRECCIÓ DE LA JOVENTUD - GOVERN BALEAR
CENTRE CULTURAL DE CAMPOS

un passacarrers de carrosses de tot tipus, des de bicicletes fins a cotxes, passant per motos i carros, mentre els xeremiers animaven l'acte.

Al l'horabaixa hi hagué

jocs per als allots (amb moltíssima participació) i dos concursos, un de confecció d'estels i un altre de monopatin.

Ara bé, l'acte més

multitudinari va ésser el sopar que s'organitza cada any i que enguany fou de porcella. Unes tres-cents cinquanta persones es menjaren les porcelles, mentre que altres cent-cinquanta dugueren el menjar de ca seva.

Després del sopar, una loteria familiar serví per començar a recollir fons per a les Festes del 91.

El diumenge es realitzà la "pesca de senyores", concurs de pesca amb canyeta de surt, a més a més de les finals dels concursos de futbol, truc i petanca.

La festa finalitzà amb la celebració del 2n concurs "Sopa de Ganso" de cançons i balls per a la juvenalla (amb l'actuació del grup PK 2 de Porreres) i amb la comèdia "Pobres casats", interpretada pel grup de teatre Sant Bonaventura de Llucmajor, a la qual assistiren unes sis-cents persones.

Hem de destacar, part damunt de tot, la boníssima organització, encara més meritòria si tenim en compte que tot ho fan els veïnats de la barriada, amb molt poca ajuda institucional.

BALL DE SALÓ

El proper dia cinc d'octubre s'iniciaran, per tercer any consecutiu, les classes de ball de saló de Campos. El professor, Benjamí Giménez, impartirà tres cursos al gimnàs 'E-làstic'. El primer curs, per a alumnes novells, serà els divendres vespre de les 21'30 a les 23'00 hores. Els altres dos cursos seran en dissab-

te, de les 15'30 a les 17'00 el segon i de les 17'00 fins a les 18'30 el tercer.

Taller Mecànic CA N'ARNAU

Carrer Provença, 36

Tel. 65.10.63

07630 CAMPOS

FESTA DE LA MARE DE DÉU D'AGOST 1990.

AMBIENT DE LES FESTES DIA 15 A LES 19 H.
LA COSA ANAVA MAGRA.

FOTO VIDAL

A LES 20 H. COMENÇAVA A ANIMAR-SE
UNA MICA, PERÒ NO GAIRE.

A LES 23'30 H.
JA ERA UNA ALTRA
COSA. ÉS CLAR
QUE L'HOME
ÉS UN ANIMAL
DE COSTUMS
NOCTURNS.

La llengua,
feina
de tots

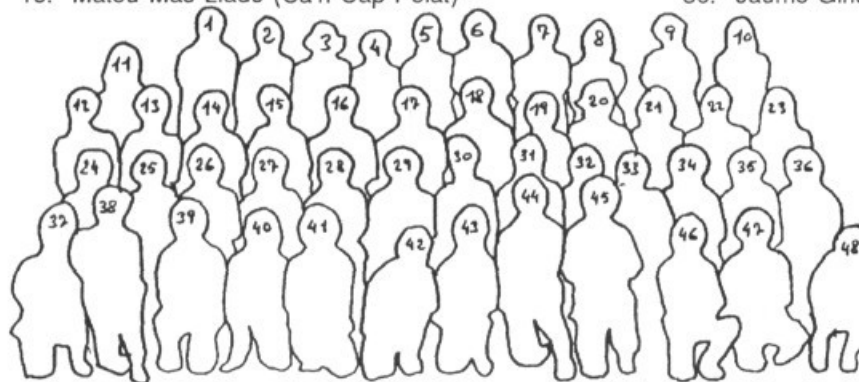
NINS I NINES DEL COL·LEGI FRA JOAN BALLESTER CURS 1974 - 75 2on E.G.B.

FOTO VIDAL

- 1.- Apol·lònia Mª Vadell Suñer (Ca'n Moll)
- 2.- Àngela Domenge Cladera
- 3.- Joana Pilar Gómez Martínez
- 4.- Antònia López Jaume (Barberia López)
- 5.- Sebastiana Mª Estelrich Sánchez (De Cortada)
- 6.- Mª Magdalena Ballester Suñer
- 7.- Joana Mª Moll (Ca'n Saleta)
- 8.- Mª Montserrat Barceló Roig (De la Impremta Roig)
- 9.- Bàrbara Mesquida Sansó (Ca'n Caixa)
- 10.- Francisca Montserrat Bonet (Ca'n cos)
- 11.- Sor Alfonsa Real
- 12.- Manolo Utrilla Reza (Del Quarter)
- 13.- Bartomeu Mascaró Pasqual (Ca'n Manacor)
- 14.- Francesc Perelló Mesquida (Ca'n Miraies)
- 15.- Andreu Ollers Costa (Ca'n Hereu Mas)
- 16.- Jaume Veny Moll (Ca'n Veler)
- 17.- Joan Chaparro Ortega (Ca'n Chaparro)
- 18.- Mateu Mas Lladó (Ca'n Cap Pelat)

- 19.- Antoni Rubio Mas (Ca'n Rubio)
- 20.- Mª Àngels Ollers Alcover (De Son Catlar)
- 21.- Francisca Mas Aguiló (Ca'n Barrala)
- 22.- Antolina Cayuela Guerrero
- 23.- Maria Fullana (Ca'n Ramonell)
- 24.- Rafel Vicens Pérez (Ca'n Vives)
- 25.- Antoni Bennaser Gayà (Ca'n Cal·leri)
- 26.- José Alarcón Gonzalez (Ca'n Diego)
- 27.- Sebastià P. Adrover Cirer (De la Impremta Adrover)
- 28.- Josep Aguiló Roig (Ca'n Boixa)
- 29.- Llorenç Mas Mesquida (Ca'n Loco)
- 30.- Sebastià Garcias Sunyer (Ca'n Corem)
- 31.- Antoni Barceló Escandell (Ca'n Joan Porrerenc)
- 32.- Gabriel Ferrer Mas (Ca'n Entrada)
- 33.- Andreu Ruzafa (Ca'n Terrola)
- 34.- Marcos Rigo Vanrrell (Ca'n Llucó)
- 35.- Antoni Vidal Ollers (De Sa Parada)
- 36.- Jaume Ginard Mesquida (De Ca'n toni Torrer)

- 37.- Joan Campos Ferragut (Armeria Campos)
- 38.- Antoni Bujosa Oliver (Ca'n Oliveret)
- 39.- Joan Durán Gómez (Ca'n Durán)
- 40.- Germà D. Aguiló Larriba (Ca'n Rosa)
- 41.- Santiago Pérez Jaume (Ca'n Orestes)
- 42.- Francesc Cerdà (Ca'n Biel Porrerenc)
- 43.- Joan Miquel López
- 44.- Guillem Gornals
- 45.- Andreu Adrover Blanch (Ca'n Polsera)
- 46.- Rafel Mercadal Manresa (Ca'n Magrana)
- 47.- Bartomeu Clar Lladonet (Matgí Marc)
- 48.- Andreu Martínez Sánchez

DES DE CATALUNYA I DES D'UN 15 DE JULIOL

Era enguany i era un grupet de joves de Campos que un dia decidiren passar una setmana una mica lluny del truí d'aquí i dels amics de sempre. Va ser un 8 de juliol horabaixa quan varen partir cap a Barcelona i d'allà cap a Tagamanent, Montserrat, Torelló, Núria, St. Pere de Torelló i altres indrets. No era, deien, un viatge comú. Hi anaven amb dues monges, de les de Campos, i visitaren per allà alguns dels seus convents. La convivència era un punt essencial, co-

FOTO: Margalida Alcover

nèixer el grup, conèixer gent d'allà on anaven era una exigència -perquè eren cristians- i una necessitat. Tocar la realitat, no només veure-la, no només parlar-ne, sinó viure coneixent el món que ens envolta. Va ser un contrast també perquè varen poder veure des d'un hospital de Barcelona fins el paisatge muntanyenc preciós, quasi idíl·lic, de Núria. Però no

oblidaven un punt fonamental: aprofundir la vivència de la Fe era un objectiu, un objectiu difícil -que és de difícil reflexionar de cara a la realitat!- i, per tant, hi havia moments crucials cada dia i el dimecres dia 11, Missa de St. Benet a Montserrat -una delícia-.

Sempre es queixaven de no tenir oportunitats, igual que els seus companys,

de no poder viure la Fe, de no poder ésser "moderns" però cristians. Allà varen veure, poc a poc, la intensitat de viure d'acord amb la Fe del Crist, un Crist que els volia feliços, alegres i això només era possible si feien feliços els altres. A cada lloc, hi havia exemples ben resplendents d'aquesta vivència.

L'Ocell.

NOMS CORRESPONENTS A LA SECCIÓ "PEL SEU NOM ELS CONEIXEREU" RESSÒ N.º 22

Nines del Col·legi de les Franciscanes, 1957.

D'esquerra a dreta:

Fila de damunt:

1. Antònia Roig (de s'Impremta)
2. Joana Orell (de Can Orell)
3. Joana Nicolau (de Can Majora)
4. Francisca Oliver (de Ca n'Olivaret)
5. Aina Jaume (de Can Ronquet)
6. Margalida Sastre (de Can Coronell)
7. Miquela Nicolau (de Can Majora)
8. Apol·lònia Prohens (de Can Nina)
9. Joana Alou (de Ca n'Alou)

Fila de davall:

10. Aina Maria Vidal (de Sa Bodega)
11. Francisca Moll (de Can Saleta)
12. Margalida Aguiló (de Can Boixa)
13. Carme Guimó (de Can Majora)
14. Mare Superiora
15. Sor Antònia del Bon Pastor
16. Antònia Burguera (de Can Pau Pere Toni Joan)
17. Maria Nicolau (de Can Majora)
18. Antònia Mesquida (de Can Mitxo)

EL CAMP DE TREBALL DE CABRERA

Jaume Lladó i Jaume

La Direcció General de la Joventut del Govern Balear ha posat en marxa, per segon any consecutiu, un camp de treball a l'illa de Cabrera.

Això ha estat possible gràcies a un conveni amb el "Ministerio de Defensa" que encara ostenta la propietat de l'arxipèlag i que no sembla molt interessat en deixar-la.

El Director General de la Joventut, Sebastià Roig, va declarar que l'objectiu primordial era l'ecològic. Per això la majoria de les activitats van encaminades a millorar la imatge de l'illa i es poden resumir en quatre: neteja del litoral, preparació de trampes sexuals per combatre la plaga de processionària que ataca els pins, fer un inventari dels boixos i savines i passar unes enquestes als visitants.

El camp de treball s'ha organitzat en dos torns, un al juliol, en el que participaren vint-i-dos joves i una altre a l'agost amb vint-i-tres joves més, la majoria dels quals són peninsulars, si bé es reserven

algunes places per als illencs (al segon torn hi havia cinc mallorquins, un d'ells de Campos) i tenen unes edats compreses entre els divuit i els vint-i-sis anys.

La vida d'aquests habitants temporals de Cabrera comença a les sis del matí per, a les set, després d'haver berenat, iniciar la seva tasca que dura fins al mig dia.

La neteja del litoral, enguany, resulta molt més fàcil que l'any passat, degut a què només s'ha de retirar el que han deixat els visitants de llavors ençà i el que treu la mar damunt les platges. L'any passat es recollien una mitjana de dues-centes bosses de

fems diàries, mentre que enguany apenes arriben a les vint o trenta, en la seva majoria de plàstics, llaunes i vidres, però també es recolleix llenya seca per tal d'evitar incendis.

A més a més, els visitants de cada dia estan més conscienciats i no tiren tantes deixalles ni a la mar ni a la costa, sinó que moltes de barques s'aturen al moll on deixen els fems que, amb posterioritat, seran traslladats a algun abocador de Mallorca.

Quant a les enquestes que es passen als visitants, consten de disset preguntes, la majoria de les quals són destinades a conèixer la freqüència de visites, les activitats que

hom pensa realitzar a l'illa, els llocs que es volen visitar i l'opinió personal, tant sobre el paisatge de Cabrera com de la necessitat de la seva conservació. La Direcció General de la Joventut ens ha assegurat que els resultats d'aquesta enquesta es faran públics a acabaments de setembre o a principis d'octubre.

Nosaltres, des d'aquí, esperam que aquesta iniciativa vagi servint per conscienciar l'opinió pública de la necessitat de protegir un indret únic dins la Mediterrània, quant al seu valor ecològic i paisatgístic, la millor defensa del qual serà la seva declaració com a Parc Nacional.

CABRERA - AGOST 1990. - FOTO: CARLES COSTA

**CABRERA, SEMBLES UN SOMNI,
NO EM DESPERTEU**

ELS CUINERS DEL REI

“Vindrà el temps de la vermada quan serà passat l'estiu”. En entrar el setembre i minvar la calor, a Mallorca s'inicia la tasca de vermar i es comença així el llarg i laboriós procés que culminarà amb el vi, producte de la fermentació del most del raïm. Els diferents tipus de vinya, el sol, la climatologia i la mà de l'home que mescla diferents raïms, són les causes bàsiques de la gran diversitat de vins que hi ha al mercat.

ON I COM COMPRAR EL VI

Per poder fer una bona compra de vi o bé ja l'hem de conèixer o bé ens hem de fixar en la informació que ens dóna l'etiqueta, cada país té un conjunt de regles de la informació que han de dur les botelles. A l'Estat Espanyol s'exigeix que duguin el nom de l'embotellador, número de registre que té, classe, volum i graduació del vi i lloc de procedència. Si els vins estan acompanyats a l'INDO (Institut Nacional de Denominació d'Origen) en la contractiqueta hi haurà la categoria del vi que pot esser:

- Vins de qualitat: els que procedeixen de vinyes tipificades i determinades, amb una selecció de raïm, mosts escollats, premsat suau, control de fermentació i embotellat asèptic.

- Vins de criança: els vins de qualitat que continuaren un procés d'envelliment segons la tradició local: criança dins

fusta, dins botella, damunt solatge, etc., “vi ranci” i “vi noble”.

- Vins de collita: són els vins de qualitat, el raïm dels quals prové d'una sola verma o almenys del 85 %.

- Vins de reserva: vins de qualitat que han romàs un mínim de 12 mesos dins bóta de roure i un total de trenta-sis mesos dins bóta i botella. Per als blancs bastaran sis mesos dins bóta i un total de vint-i-quatre entre bóta i botella.

- Finalment hi ha els vins de Gran Reserva, que són vins de qualitat criats vint-i-quatre mesos dins roure i quaranta-vuit entre fusta i botella.

Així i tot, això no és suficient, ja que del que es tracta és de donar una eficient informació al consumidor i no aprofitar unes regles més o menys oficials per tapar unes deficiències. Del que es tractaria -desig quasi impossible d'acomplir- és que a la botella hi hagués: la procedència autèntica, els tipus de raïm que hi intervenen, l'anyada, la data d'embotellament i la graduació del vi.

Un altre tema és on comprar el vi, pensam que tant és fer-ho a una bodega, a una botiga especialitzada o a una gra superfície, l'important és que allà on el comprem el tinguin en bones condicions.

CONSERVACIÓ DEL VI

Una vegada tenim el vi a casa i el volem guardar hem de tenir present que ho hem de fer a un lloc on no hi hagi renou ni canvis bruscs de temperatura. José Peñín, a **Manual de vinos españoles**, ens dóna les condicions òptimes per a la conservació del vi:

1. Posició horitzontal de les botelles.

2. No oscil·lacions tèrmiques (màxim dos graus diaris).

3. Temperatura mínima a l'hivern de 7 graus i màxima a l'estiu de 20.

4. Poca llum (un excés de claror descompon aviat el vi).

5. Manca d'olors estranys.

6. Humitat relativa de l'aire d'un 70 %.

7. Manca de renous

Als consells de Peñín se n'hi poden afegir uns altres. És convenient col·locar les botelles en botellers ja que això ens permet una més fàcil classificació.

Si volem arribar a tenir una bona enoteca cal comprar no una botella sinó diverses del mateix vi. Convé etiquetar les botelles amb la data de compra i, anecdòticament, podem deixar-hi el preu, així, quan arribi l'ocasió de beure'l ens sentirem orgullosos d'haver comprat tan barat un vi tan excel·lent.

No hem d'oblidar tampoc que no hi ha cap vi que es pugui conservar igual. Els blancs concretament tenen una vida màxima de quatre o cinc anys. Dins els negres n'hi ha que viuen més uns que els altres. Un Rioja, per exemple, pot durar en condicions òptimes fins a 30 anys, de totes maneres això són ganes de jugar amb la sort.

Si som dels privilegiats que podem comptar amb una habitació fosca destinada exclusivament a guardar el vi, hem de procurar no anar-hi a no esser a dur o recollir botelles. Hem de deixar que el vi reposi i faci la seva vida.

COM SERVIR EL VI

Del repòs calmos de la bodega el vi ha de ser traslla-

dat a la taula com si fos un infant acabat de néixer. No l'hem de remenar molt a fi d'evitar que si hi ha baixos es puguin mesclar amb el vi. Si el vi que hem de beure és molt vell convé canviar-lo de botella posant esment a no mesclar els baixos.

Per destapar la botella la primera cosa que hem de fer és llevar el paper que protegeix el tap, per això l'hem de tallar per davall el nirvi que fa a l'extrem de la botella. Convé que el destapador acabi en punta d'uns quatre mil·límetres i no en forma corbada, així no romp tant el suro del tap i no van miques dins el vi. Són preferibles els destapadors perquè així no es fa força damunt la botella i no es malmena el vi.

Una vegada destapada la botella hem de deixar-la oberta una estona abans de servir-lo. El millor recipient per beure vi és la copa anomenada bola -de vidre transparent- l'hem d'omplir només fins a la meitat per tal que en la resta de la copa es concentrin les substàncies oloroses que desprèn el vi i que formen l'aroma peculiar del producte.

Queda encara una altra qüestió, quin vi s'ha de servir amb cada plat? Hi ha tanta gent que hi ha dit la seva que hi ha consells per a tots els gusts. Nosaltres diríem que com més fort és el menjar, més fort ha de ser el vi. Els menjars lleugers poden acompanyar-se de vins blancs, els menjars més pesats -tant si són de carn com de peix- lligaran més aviat amb vins de cos.

En definitiva, el que importa és fer córrer la imaginació per tal d'aconseguir plenament i amb plaer la degustació del vi.

BÀSQUET*Sebastià Moranta Mas*

Quan sabem que els últims moments de l'estació estiuenca d'enguany són a punt d'esvair-se per a sempre, quan al cap de molts campaners han tornat les imatges de la tornada passada, amb les pluges del dia 26, i quan hem entrat de ple dins el setembre veient com els dies de vacances prenen el vol inevitablement, l'esport, al nostre poble, és a punt de recobrar la marxa normal de les diferents competicions, interrompuda fa ja prop de tres mesos amb l'arribada de la calor. El bàsquet no n'és una excepció, lògicament, i la tornada a la feina de cada temporada i a la dispu-

ta dels partits pertinents són ja realitats molt properes; per tot això, els conjunts que hauran de representar el C. B. Campos a les diferents categories insulars han iniciat ja els entrenaments o bé ho faran d'aquí a molt poques setmanes.

Les Festes de la Mare de Déu d'Agost pareix que han quedat molt lluny, i aquell partit-homenatge als ex-jugadors M. Fullana i J. Nolla, jugat dia 14 -entre un conglomerat d'antics membres de l'equip i el conjunt sènior de III divisió- ja només és un record. Així, l'activitat i el sarau dels caps de setmana al Camp Municipal, morts temporalment fins ara, esperen amb impaciència la seva renaixença; tot coincidirà amb la recuperació dels hàbits de la vida diària normal, cada any feliçment alterats per la temporada d'oci i temps lliure que és l'estiu.

FORA DE BANDA*Josep A. Sala i Toral.*

Uep!. Després de la ressaca de les Festes, ja tornam a ser aquí per contar-vos que hi ha de bo i de dolent per la vila.

Cal resaltar els bons resultats obtinguts pel Campos de 1ª Regional en els partits disputats de pretemporada. S'ha guanyat a equips com l'Espanya de Lluçmajor, el Ses Salines, tots ells de Preferent i a equips de menys categoria com l'Horta.

Sense voler entrar en un estat d'eufòria col·lectiva, personalment pens que enguany serà l'any del retorn a la categoria perduda de Preferent i si no ho creis ja ho veureu.

Vaig assistir al sopar que es va celebrar en el Club Nàutic de Sa Ràpita per al lliurament

de premis de l'esport local. El sopar va ésser bo i el lliurament de premis també va ésser bé, encara que jo pens que hi havia molta de gent d'aquesta que surt perquè la vegin. També hi ha d'haver de tot en aquest món.

Allò dolent és que els llums del camp d'esports està fet una merda. Vaig anar a veure un entrenament dels grans del Campos i després d'una estona de ser allà em vaig adonar que allò només tenia una solució: comprar a cada jugador un casc com el que duen els miners per Astúries.

Des del primer moment en què es varen col·locar aquests llums ja varen dir, gent que sabia de què anava, que això no aniria bé i varen tenir raó. Amb la llum del camp hi veuen més a veïnat que no dins el camp i d'un bon tros.

Esperem que els responsables llegeixin aquesta modesta reclamació, perquè aquestes quatre paraules no estiguin escrites damunt l'aigua. S'acomiada de tots vosaltres el que signa aquesta crònica.

C.D. PESCA CAMPOS

Dia 12 d'agost es va celebrar la tradicional prova de la peça major dins els programes de les Festes d'Agost. Es varen celebrar quatre modalitats diferents: submarina, roquer, grumeix i volantí.

Les classificacions foren les següents:

Submarina:

1r Guillem Sunyer	un escorball de 560 g.
2n Pere A. Oliver	una variada de 485 g.

Roquer:

1r Joan Mas	una vaca de 115 g.
2n Antoni Lladó	una vaca de 80 g.
3r Miquel Ginard	una vaca de 63 g.

Grumeix:

1r Jaume Clar	una salpa de 406 g.
2n Gregori Rigo	una salpa de 380 g.
3r Guillem Lladó	una llisa de 285 g.

Volantí:

1r Joan Llompart	un pagell de 290 g.
2n Antoni Huguet	una variada de 205 g.
3r Rafel Munar	un moll de 120 g.

S. OMO. S.

Jaume Lladó i Jaume

El dia de la Mare de Déu d'Agost, a les sis de l'horabaixa tengué lloc, davant el bar Can Nina, una marató de partides ràpides d'escacs, que comptà amb disset participants, dels quals, tretze eren campaners i quatre del Club d'Escacs de Felanitx.

La classificació final fou la següent:

1. Miquel Ollers
17'5 punts
2. Joan Pomar
14 punts
3. Ricard Martínez
13 punts
4. Antoni Cànaves
10 punts
5. Joan Cànaves
7 punts
6. Jaume Lladó
7 punts
7. Llorenç Cànaves
6'5 punts

ESCACS

Els dies 24, 25 i 26 d'Agost es disputa el Torneig Ciutat de Felanitx al bar S'Abeurador de Felanitx, amb la participació dels equips de Porreres, Tròpic A, Felanitx i Campos.

Dia 24 a les vuit del vespre l'equip campaner format per Miquel Ollers, Rafel Garcies, Biel Mestre i Damià Andreu Vergers s'enfrontà amb el Porreres i guanyà per 3 a 1 i sense que cap jugador campaner conegués la derrota. Dissabte a les cinc de la tarda el Campos jugà contra el Felanitx. Jugaven en Francesc Pomar, en Pere Ramis, en Jaume Lladó i en Joan Molina i perderen pel resultat de 2'5 a 1'5. Diumenge els campaners s'havien de mesurar les forces amb el Tròpic A, el que no fou possible degut a la pluja que va caure el migdia i que impedí als campaners el desplaçament a Felanitx. S'acordà que el matx es jugaria divendres dia 31. Aquest dia el Campos presentà els jugadors Miquel Ollers, Francesc Pomar, Antoni Ballester i Miquel Mulet que obtingueren el

FOTO VIDAL

resultat de Campos 0'5 - Tròpic A 3'5, el que significà per al Campos quedar al tercer lloc de la classificació.

ACLARIMENT DEL CLUB D'ULTRALLEUGERS CAMPOS.

A la secció DIUEN QUE... del n.º 21 d'aquesta revista deia que el "Club d'Ultralleugers Campos", ULCA, havia tingut problemes amb Aviació Civil. Per aquest motiu creim necessari aclarir a tota la població que:

1.- El Club al qual es va cridar l'atenció va ser un altre que res té a veure amb ULCA.

Si en alguns mitjans d'informació va aparèixer el

nom del nostre Club va ser només per error.

2.- El Club ULCA mai, en cap moment, ha tingut problemes amb Aviació Civil, perquè el camp de vol és en regla i té tota la documentació i els permisos exigits pels organismes relacionats amb l'aviació.

F. Miró.

FOTO VIDAL

FUTBOLET**FUTBOLET
MONTUÏRI 90**

Sports Campos campió. Així és, l'equip campaner va guanyar brillantment el torneig montuïrer. Els dos partits que li mancaven disputar, com ja us vàrem dir en el darrer número de RESSÒ, contra el Restaurant Ses Canyes i Boutique Traus, l'equip campaner va guanyar a tots dos pel mateix resultat de 6 a 5. D'aquesta manera Sport Campos quedava campió amb 14 partits jugats, 1 de perdut, 1 d'empatat i 12 de guanyats. En segona posició es va classificar Ca Na Poeta, en tercera el Restaurant Ses Canyes i en quarta posició el Boutique Traus.

Enhorabona, campaners!.

**1r TORNEIG
DE FUTBOLET
CAMPOS '90**

A l'anterior número de RESSÒ us informàvem que mancaven disputar les semifinals d'aquest torneig amb els següents emparellaments:

Ca'n Xim-Sports Campos

S'Amagatall-Ses Voltes

El partit de Ca'n Xim contra Sports Campos era la final anticipada del torneig. Va esser un partit molt vibrant i jugat amb moltes ganes per dos equips els jugadors dels quals es coneixen molt, ja que just acabaven de guanyar el torneig de Montuïri.

El partit va acabar amb un 0-0 i des del punt de penalt es va decidir el guanyador, que va esser Ca'n Xim, encara que Sports Campos va fer mèrits suficients per alçar-se amb la victòria.

A l'altra semifinal, l'equip de S'Amagatall va guanyar a Ses Voltes per 3-1. Cal ressaltar que l'equip de Ses Voltes tenia bastants baixes que feren que el seu rendiment

baixàs un poc respecte del de la lligueta classificatòria.

La final entre Ca'n Xim i S'Amagatall no va tenir massa història ja que Ca'n Xim, més experimentat que els altres, es va posar per davant ben aviat en el marcador i no va donar opció a S'Amagatall.

El resultat va esser de 7-1, encara que, a favor de S'Amagatall, cal dir que també tenien baixes importants en el seu equip.

**TORNEIG FESTES
DE LA MARE
DE DÉU D'AGOST**

Al torneig de Campos hi prengueren part els següents equips:

Aquaten Santanyí, C. D. Saló de Lluçmajor, Automecànica Balaguer de Palma i Ca'n Xim de Campos.

Els resultats foren:

Aquaten Santanyí-Ca'n

Xim 2-4

C. D. Saló-A. Balaguer 2-3

En el partit per als tercer i quart llocs els santanyiners varen guanyar als llucmajorers, contra tots els pronòstics, pel resultat de 3-2.

En la gran final entre A. Balaguer i Ca'n Xim, repetició de la final de l'any passat, l'equip campaner no va poder superar el joc dels ciutadans que es varen imposar per 1 a 0.

Una final molt vibrant, davant la qual l'equip campaner no va poder, en cap moment, superar la bona defensa de A. Balaguer, equip molt experimentat i amb bons jugadors, recordau que tots ells juguen a la Divisió d'Honor.

Volem destacar també que Ca'n Xim havia guanyat el torneig de Sant Bartomeu a Santanyí.

Josep A. Sala i Toral.

TORNEIG DE TENNIS TAULA

1r Jaume Vidal Pons - 2n Josep Sànchez

En Jaume Vidal va guanyar brillantment el torneig i en la final va derrotar en Josep Sànchez per 3 sets a 1.

Josep A. Sala i Toral.

BAR - PIZZERIA

Ses Forques

Cosme Garcias, 40
Tel. 65.10.80

07630 CAMPOS

**ES MECANOGRAFIEN
TOT TIPUS DE TEXTOS**

**Tels. 65.07.60
65.24.59**

TENNIS TAULA

Damià A. Verger.

Amb el torneig de tennis-taula disputat a les festes de la Mare de Déu d'Agost pràcticament s'ha donat per acabada l'activitat d'aquest esport per enguany. Per això, Ressò ha volgut fer una entrevista a en Toni Burguera i a en Jaume Vidal com a resum d'un any que, probablement, ha estat el més positiu en tennis-taula durant molt de temps.

Com vàreu començar a jugar enguany?

Vàrem començar jugant a l'esport escolar el febrer. Cal dir que la fase comarcal, que es va disputar a Campos, va ser la més fàcil, però ens va tocar jugar la final amb S'Escrui B i els vàrem eliminar per poder jugar nosaltres el Campionat de Mallorca.

Quin resultat vàreu aconseguir al Campionat de Mallorca?

Vàrem esser els sub-campions, només vàrem perdre amb Esporles, el campió.

Amb quin sistema vàreu jugar el Campionat de les Balears?

Hi havia tres equips (Eivissa, Esporles i S'Escrui A) de tres jugadors cada un. Els nou jugadors vàrem jugar "tots contra tots", dels quals es classificaven els quatre primers per anar al Campionat

ENTREVISTA AMB N'ANTONI BURGUERA I EN JAUME VIDAL

d'Espanya, encara que no fossin del mateix equip. Nosaltres érem en Jaume Vidal, en Tolo Barceló i jo, i aquest sistema de joc ens va afavorir perquè així almenys en Jaume, que va quedar quart, es va poder classificar, mentre que si haguéssim competit per equips no hauríem pogut classificar-nos cap dels tres, a causa del més baix rendiment meu i d'en Tolo (sisè i vuitè respectivament).

I respecte del Campionat d'Espanya, quina opinió tens dels equips que hi varen participar?

En termes generals la resta d'equips es diferenciaven de nosaltres per una superior preparació tant física com tècnica. N'hi havia que eren federats, amb la qual cosa he de mostrar la meua disconformitat, ja que és antireglamentari.

Com vàreu jugar?

Hi havia tres grups (A, B, C) de quatre equips cada un, i el grup D de cinc. Nosaltres vàrem jugar al grup C; un enfrontament el guanyava l'equip que primer

aconsegüís la victòria a quatre partits, i cada partit el guanyava el jugador que aconseguís dos jocs (a 21 punts cada un).

Quins resultats vàreu obtenir?

En el nostre grup vàrem guanyar a València per 4 a 3, vàrem perdre amb l'Aragó per 3 a 4, i també vàrem perdre amb Navarra per 1 a 4. Després vàrem jugar a la fase classificatòria pels 10è a 12è llocs: vàrem guanyar al País Basc per 4 a 2 i vàrem perdre contra València per 1 a 4 i vàrem quedar finalment en 11è lloc dels 17 participants.

Qui va guanyar?

Catalunya va demostrar esser la selecció més preparada i potent, ja que va esser campiona d'Espanya tant al campionat masculí com al femení. Cal dir també que a la classificació femenina l'equip Balear va aconseguir el lloc 11è dels 16 possibles, demostrant una certa igualtat de nivell amb els altres.

A part dels esports escolars, a quins altres tornejos heu participat?

Durant tot l'hivern vàrem disputar una lliga de tennis-taula a S'Escrui. La final la vàrem jugar en Jaume Vidal i jo, i vaig resultar campió jo per 2 jocs a 1, quedant en Jaume subcampió.

Com es va jugar el torneig de les Festes de la Mare de Déu d'Agost?

Hi varen participar 16 jugadors de totes les edats i es va disputar per eliminatòries.

Qui va resultar campió?

En Jaume Vidal i en Josep Sànchez varen jugar la final que va donar com a guanyador en Jaume; jo vaig quedar el tercer.

Quina opinió tens d'aquest torneig?

M'ha resultat bastant fàcil de guanyar-lo, ja que els tres primers partits vaig aconseguir unes victòries per tres jocs a zero i a la final per tres a un. Esper que els anys que vénen es continui realitzant aquest torneig que enguany ha estat el primer essent un èxit de participació i crec que té molt de futur.

La llengua
feina
de tots

NOVES EXCURSIONS DEL GRUP MOTORISTA DE CAMPOS

Jaume Lladó i Jaume

Dia cinc d'agost fou el dia elegit per el Grup Motorista de Campos per realitzar la seva quarta excursió. Una

excursió que va comptar amb una gran participació, ja que hi prengueren part quinze motos, tres cotxes i un total de trenta-set persones.

Tot començà el diumenge a les nou i mitja del matí amb la concentració dels motoristes a la Plaça de la Creu, habitual lloc de reunions del grup. A les deu es donà la sortida cap a Felanitx i Petra, però abans d'arribar a aquesta població es feu una aturada en el restaurant "El Cruce" per berenar i fer unes quantes fo-

tografies, una de les quals és la que il·lustra aquest article.

La cua de motos enfilà, després, cap a Petra, Santa Margalida i Can Picafort, on es realitzà la segona aturada, aquesta vegada per remullar un poquet els cossos i fer fugir la calor.

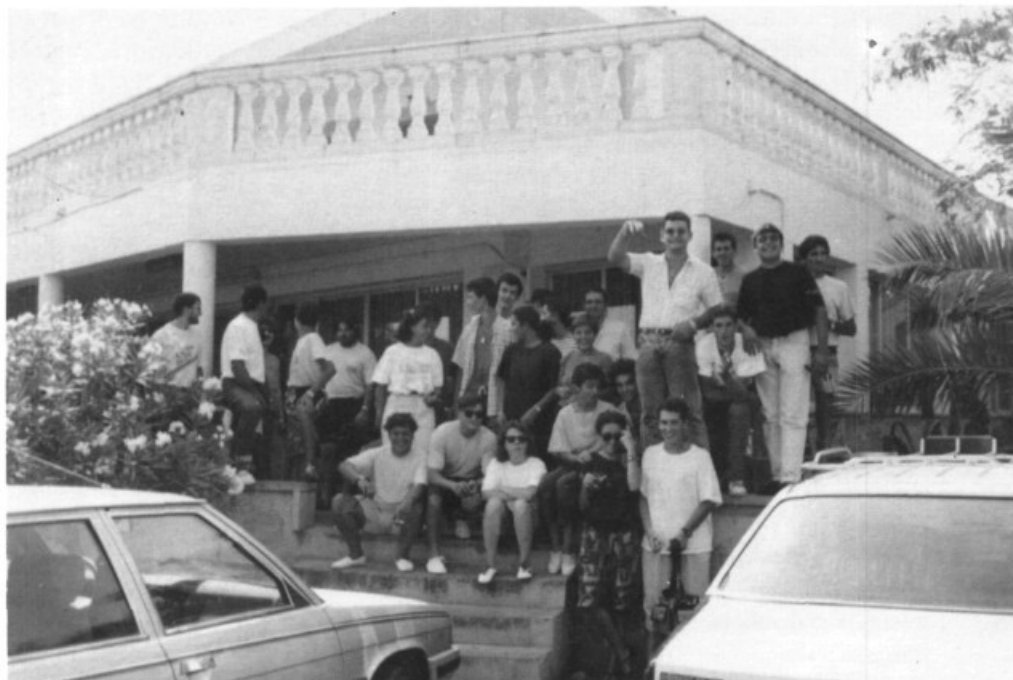
La següent escala fou el Port de Pollença, on s'arribà després d'haver passat pel Port d'Alcúdia i per Alcúdia.

Després d'un dinar d'arròs amb peix i porcella rostida i una llarga sobretau-

la que fou aprofitada per contar experiències de tot tipus, la gent tornà encolcar-se per visitar la famosa pista de kàrting de Can Picafort on els més agosserats pogueren demostrar la seva perícia com a conductors d'aquests petits cotxes.

I ja el trajecte final: Santa Margalida, Petra, Manacor, Felanitx i Campos. L'arribada tornà a esser a la Plaça de la Creu, on els motoristes s'acomiadaren després d'haver comentat les incidències del viatge.

La propera excursió haurà estat, si Déu ho vol, diumenge dia setze d'aquest mes i es pensa visitar Andratx, Sant Telm, el Port d'Andratx, etc.

La llengua,
feina
de tots

Foto: Sebastià Ferrer

Tel. 65.55.14

Ctra. Campos - Colònia de Sant Jordi Km. 7'500 (Mallorca)

AUTO - ESCOLA COVAS

Antoni Covas i Burguera

Carrer Siquia, 72
Tel. 65.00.81
07630 CAMPOS

TENNIS

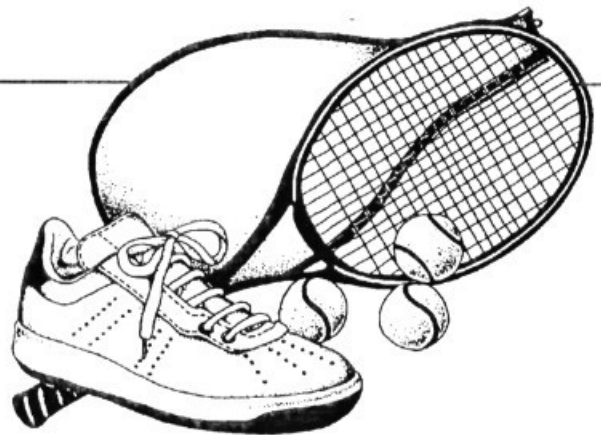
El passat diumenge dia 19, a les deu del matí, tengué lloc, a les instal·lacions del Club Tennis Campos, la final del torneig de dobles "Festes de la Mare de Déu d'Agost, 1990".

Les parelles, formades per en Tòfol Calafat i en Joan Pomar, per una part, i en Sebastià Ribas i en Joan Barceló, per l'altra, es disputaren el primer lloc d'un torneig que enguany va comptar amb dotze participants. El

resultat final fou favorable a en Tòfol Calafat i en Joan Pomar, que quedaren campions, mentre que en Sebastià Ribas i en Joan Barceló s'hagueren de conformar amb el subcampionat.

L'horabaixa del mateix dia, a les sis es jugà la final de singles entre n'Onofre Veny i n'Antoni Mas en la qual va guanyar el primer.

A continuació es realitzà una exhibició a càrrec d'en Mateu Palmer (campion

de les Balears) i d'en Fontanet (subcampion de les Balears).

L'acte finalitzà amb el lliurament de trofeus, tant del torneig de tennis com del de tennis taula que es celebrava

enguany per primera vegada i del que us informam en un altre article.

Jaume Lladó.

ESPORTS ESPORTS ESPORTS **ESPORTS** ESPORTS ESPORTS
ESPORTS ESPORTS ESPORTS ESPORTS ESPORTS
ESPORTS **ESPORTS** ESPORTS **ESPORTS** ESPORTS ESPORTS

PARTICULAR - CONSTRUCTOR
ARA QUE NO ES REALITZEN
COMPRA - VENDES . . .

FACEM CANVIS !

CERCAM CASA A CAMPOS,
ÉS PREFERIBLE (Planta Baixa i Pis)
AMB PATI.

A CANVI OFERIM DOS SOLARS
(ON ES PODEN CONSTRUIR SIS
APARTAMENTS) A LA BADIA D'ALCÚDIA
O UN PIS A CALA MILLOR (10 M. DE
FAÇANA) O UN PINAR DE 12.100 M2 AMB
CAÇA I ESCLATASSANGS SITUAT
ENTRE PORTO CRISTO I CALA MILLOR.
A 100 M. DE LA CARRETERA PRINCIPAL.

**ELS INTERESSATS PODEN
TELEFONAR ELS VESPRES
DE 20 A 21 H. AL 65.55.23**

Dr. PERE GARAU LLOMPART
ACUPUNTURA

TRACTAMENTS DE:

- Ansietat, Depressió
- Obesitat, Tabaquisme
- Reumatisme, Lumbàlgies
- Ciàtiques, Cervicàlgies
- Vertígens, Frigidesa

Carrer des Born, 11
Tel. 66.05.16 (Cita Prèvia)
LLUCMAJOR (Mallorca)

EL NOSTRE TERME SEGONS ELS OCELLS

ES TRENC: Després de la Torrentada del 6 de Setembre de 1989.